

प्रभाव दैनिक

National Daily

पत्रिका नआएमा, ठेगाना परिवर्तन
भएमा वा अन्य कुनै गुनासो/जिज्ञासा
भएमा निम्न माध्यमबाट हामीलाई
तत्काल सम्पर्क गर्नुहुन अनुरोध
गरिन्छ ।
प्रभाव पब्लिकेसन प्रा. लि.
सिफल-७, काठमाडौं
०१४३३३३७७ / ९७६६१५४००० /
९८४९५५९२९९ / ९८४९२४६२६९
marketing2prabhav@gmail.com

वर्ष ११ अंक १३९ काठमाडौं आइतबार, २३ भदौ २०८१ Prabhav National Daily Sunday, September 08, 2024 www.prabhavonline.com पृष्ठ ८ मूल्य रु. ५१-

भक्तपुरको सूर्यविनायक-८ डोलेश्वर क्षेत्रमा व्यावसायिकरूपमा पालिएका मौरि ।

तस्विर: चन्द्रकला क्षेत्री/रासस

ओली सरकारविरुद्ध कांग्रेसको इतरसमूह

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- वर्तमान सत्ता गठबन्धनको मूल सूत्रधार मानिने नेपाली कांग्रेसका नेता डा. शेखर कोइरालाले नेतृत्व गरेको संस्थापनइतरसमूह सरकारविरुद्ध उभिन थालेको छ । यसअघि माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल नेतृत्वको गठबन्धन सरकार ढल्नु पहिले पनि उक्त समूह सरकारविरुद्ध उभिएको थियो ।

सातवटै समझदारीअनुसार ३० असारमा ओली नेतृत्वमा कांग्रेस सम्मिलित गठबन्धन सरकार बनेको हो । यति छोटो अवधिमा उक्त समूहका नेताहरू सरकारविरुद्ध उभिँदै एमालेका मन्त्रीहरूको राजीनामा माग्न थालेका छन् ।

गत शनिवार सरकारका प्रवक्ता एवं सञ्चार

- एमाले नेतृत्वको सरकारविरुद्ध कांग्रेसको इतरसमूह
- एमालेबाट मन्त्री भएका सञ्चार र भूमिसुधार मन्त्रीको राजीनामा माग
- डा. शेखर कोइरालासँगै महामन्त्री गगन थापा सरकारविरुद्ध चर्किँदै

तथा सूचना प्रविधिमन्त्री पृथ्वीसुब्बा गुरुङले पोखरा पुगेर 'प्रहरी महानिरीक्षक (वसन्तबहादुर कुँवर)को जिम्मे थुलुपुने' हिसाप्रति अभिव्यक्ति

दिएका थिए । त्यसविरुद्ध कांग्रेस सांसद शंकर भण्डारीले विज्ञापित निकालेर गुरुङलाई बर्खास्त गर्न माग गरिसकेका छन् । देशको शान्ति सुरक्षामा तलमाथि भए त्यसको जिम्मेवार प्रधानमन्त्री ओली हुने उनको चेतावनी छ । कांग्रेससिनकट सहकारीपीडितहरूले नेकपा एमालेबाट भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारणमन्त्री भएका बलराम अधिकारीको पनि राजीनामा माग्दै आएका छन् । उनीहरूले पछिल्ला दिनमा काठमाडौंमा प्रदर्शन गरेका छन् । मन्त्री अधिकारीको पुत्लासमेत जलाए ।

बुधवार मन्त्री अधिकारीले वैकबाट कम व्याजमा रकम लिएर बढी व्याज खान सहकारीमा पैसा राखेहरूले आन्दोलन गरेको आरोप लगाएका थिए । त्यसपछि कांग्रेससिनकट सहकारीपीडितहरूको निसानामा मन्त्री

अधिकारी परे । यसबाहेक अधिल्लो सत्ता सम्पन्न कांग्रेस केन्द्रीय समिति बैठकमा इतरसमूहका नेताहरू सरकारविरुद्ध चर्का सुनिए । समूहका मूल नेता डा. कोइरालाले त बैठकमा एमालेसंगको सत्ता सहकार्यले पार्टीलाई पुग्ने क्षतिबारे विश्लेषण नै सुनाएका थिए । इतरसमूहमा रहेका महामन्त्री गगन थापाले एमाले नेतृत्वको सरकार सफल बनाएर आगामी निर्वाचनमा एमालेसँगै प्रतिस्पर्धा गर्नुपर्ने अवस्था कांग्रेसका लागि चुनौतीपूर्ण रहेको औल्याएका थिए । थापाको यो अभिव्यक्तिको घुमाउरो अर्थ एमालेसंगको गठबन्धनलाई निरन्तरता नदिए भन्ने बुझिएको बैठकमा सहभागी एक नेताले बताए ।

(क्रमशः पृष्ठ २ मा)

सन्दर्भ: वैदेशिक रोजगार

रोजगार सम्मेलनमा भाग लिन जापान जाँदै श्रममन्त्री भण्डारी

- असोज ३ गते टोकियोमा हुने जापान-नेपाल रोजगार सम्मेलन
- जापानमा नेपाली श्रमिक पठाउनेगरी मन्त्री भण्डारीको भ्रमण हुन लागेको जानकारी

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षामन्त्री शरत्सिंह भण्डारी रोजगार सम्मेलनमा भाग लिन जापान जाने भएका छन् । मन्त्री भण्डारी आगामी असोज ३ गते टोकियोमा हुने जापान-नेपाल रोजगार सम्मेलनमा भाग लिन जाने भएका हुन् ।

उनको जापान भ्रमण गत विहीवार बसेको मन्त्रिपरिषद बैठकले स्वीकृत गरिसकेको छ । रोजगार सम्मेलनमा जापानसंगको श्रम सम्बन्ध र रोजगारीका विषयमा छलफल हुने बताइएको छ । टोकियोस्थित नेपाली दूतावास र जापान एसोसिएसन फर द इम्प्लोइमेन्ट अफ फरेन नेशनलको संयुक्त आयोजनामा हुने सम्मेलनको

उद्घाटन मन्त्री भण्डारीले गर्ने उनको सचिवालयले जनाएको छ ।

जापानले आफ्नो श्रमवजारमा स्पेसिफाइड स्किल्ड वर्कर (एसएसडब्ल्यू) अन्तर्गत नेपाली श्रमिक लैजाने गरी सन् २०१९ मा जिटुजी सम्झौता गरेको थियो । सम्झौताको पाँच वर्ष वित्तिसक्दा पनि नेपाल सरकारले प्रक्रियागतरूपमा नेपाली श्रमिक पठाउन सकेको छैन । सरकारी अन्यायताका कारण उतिबेला भाषा र सीप परीक्षा पास गरेका पाँच हजारभन्दा बढी श्रमिकले संस्थागतरूपमा जापान जान पाएनन् । तर, विभिन्न माध्यमबाट रोजगारीका लागि जापान जाने

नेपालीको संख्या भने बढ्दो छ । आकर्षक गन्तव्यको रूपमा रहेको जापानमा हुने रोजगारसम्बन्धी सम्मेलनमा मन्त्री भण्डारीको सहभागिताले आगामी दिनमा रोजगारीको ढोका खोल्न मद्दत पुग्ने उनको सचिवालयले जनाएको छ । मन्त्री भण्डारीले आफूले अधिल्लोपटक मन्त्री हुँदा जारी गरेको 'जापानमा निश्चित सीपयुक्त श्रमिक पठाउनेसम्बन्धी कार्यविधि, २०८०' कार्यान्वयन नभएकोप्रति चासो दिएका छन् । उनी उक्त कार्यविधि पुनः लागू गर्ने पक्षमा रहेको मन्त्रालयका एक उच्च अधिकारी बताउछन् ।

(क्रमशः पृष्ठ २ मा)

साउदीमा थप ६९ जनालाई 'एक्जिट भिसा'

काठमाडौं (प्रस)- वैदेशिक रोजगारीका लागि साउदी अरेबिया पुगेर विभिन्न समस्या फेलापरेका थप ६९ जना नेपाली श्रमिकले 'एक्जिट भिसा' पाएका छन् । साउदीस्थित नेपाली राजदूतावासको समन्वयमा त्यहाँको अध्यागमन कार्यालयले हुरुब (कम्पनी छोडेर भागेका) लागेका र इकामा (वस्ने अनुमति) सकिएका वा नपाएका उनीहरूलाई एक्जिट भिसा दिएका हुन् ।

गैरकानुनिरूपमा रहेका आप्रवासी कामदारलाई स्वदेश फर्कन दिने नीतिअनुसृत साउदी अध्यागमनले विदेशी श्रमिकलाई एक्जिट भिसा दिइरहेको छ । एक्जिट भिसा दिन थालेपछि चार हजारभन्दा बढी नेपालीहरू स्वदेश फर्किसकेको दूतावासले जनाएको छ । एक्जिट भिसा प्रक्रिया निःशुल्क हुने भएकाले यसबापत कुनै पनि निकायमा शुल्क बुझाउनु नपर्ने दूतावासले जनाएको छ । तर, एक्जिट भिसा आइसकेपछि नेपाल फर्किने हवाई टिकट व्यक्ति स्वयंले व्यवस्था गर्नुपर्ने दूतावासले जारी गरेको सूचनामा उल्लेख गरिएको छ । इकामाको म्याद सकिएको तीन महिनाभन्दा बढी भइसकेका वा साउदी आएको तीन महिनाभन्दा बढी समयसम्म पनि इकामा प्राप्त नगरेका वा हुरुब लागेका व्यक्तिको मात्र एक्जिट भिसा प्रोसेसिङ गरिदिने दूतावासले प्रस्ट पारेको छ । साथै, भिसा दिने सम्पूर्ण अधिकार साउदी अध्यागमन कार्यालयसँग मात्रै हुने उल्लेख गरिएको छ ।

यदि कुनै पनि अवस्थामा अप्ठ्यारोमा परेका नेपालीहरूलाई आवश्यक जानकारी र सहजीकरणका लागि रियादस्थित दूतावासको कार्यालय र जेद्दास्थित नेपाली दूतावाणिज्यदूतावासमा बिदाको दिनबाहेक कार्यालय समयभित्र सम्पर्क राख्न दूतावासले आग्रह गरेको छ ।

इपिजी प्रतिवेदन

भारतले बुभुने भिनो आशा

- भारतीय समकक्षी नरेन्द्र मोदीले इपिजी प्रतिवेदन बुभुने आशा
- केही असहमति जनाउँदै साढे छ वर्ष हुँदा पनि प्रतिवेदन बुभुने मोदीको आलटाल
- इपिजी प्रतिवेदनका सुभावअनुसार दुई देश अघि बढे सीमा समस्या समाधान हुने विश्वास

जेबी योजन

काठमाडौं- प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले नेपाल र भारतका प्रबुद्ध व्यक्तिहरूको समूह (इपिजी)को प्रतिवेदन भारतले बुभुने अपेक्षा व्यक्त गरेका छन् । साढे छ वर्षअघि तयार गरिएको प्रतिवेदन बुभुने भारतले छिट्टै नेपाल-भारत सीमा समस्या समाधानका लागि तत्परता देखाउने उनको भनाइ छ ।

तर, आफूले पुस्तक विमोचन गर्दै हिँड्न भ्याउँदा भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले इपिजी बुभुने नभ्याएको भनेर ओलीले व्यंग्य गरे । 'बुभाउने मौका उहाँहरू (प्रबुद्ध व्यक्तिहरू) ले पाउनुभएको छैन । अब यता नेपालतिर त प्रधानमन्त्रीहरू फुर्सदमा नै देखिन्छ । म पनि यहाँ पुस्तक विमोचन गरेर हिँडेको छु,' ओलीले शनिवार बालुवाटारमा सूर्यनाथ उपाध्यायको नयाँ पुस्तक सार्वजनिक गर्दै भने, 'इपिजीको रिपोर्ट बुभुने नभ्याउने त के हुन्छ र ? हामीहरूलेचाहिँ बुभुने नभ्याएको हैन । तर, भारततिरबाट अलिकति भ्याइराखेको स्थिति छैन ।'

उनले इपिजी प्रतिवेदनमा उल्लिखित सुभावका आधारमा नेपाल-भारत सीमा समस्या समाधानका लागि छलफल

इपिजीको प्रतिवेदन बुभुने नठ्याउने त के हुन्छ र ! यहाँ पुस्तक विमोचन गरेर हिँडेको छु । हाकीले नठ्याएको हैन, भारततिरबाट चाहिँ अलि ठ्याइराखेको स्थिति छैन ।

केपी शर्मा ओली प्रधानमन्त्री

गरेर अघि बढ्न सकिने बताए । 'नेपाल र भारतका बीचका केही समस्याहरू छन् । तिनलाई धेरै टुलो समस्या भन्न हुन्छ । तर, त्यो समाधान गर्ने नसकिने समस्या होइन,' उनले भने, 'अलि सहनशीलता, फराकिलो मन भयो र न्यायोचित मनका साथ कुराकानीमा बस्ने हो भने समाधान गर्न नसकिने भन्ने कुनै हुँदैन ।'

प्रबुद्ध समूहले तयार गरेको प्रतिवेदन दराजमा थन्किएको साढे छ वर्ष भइसकेको छ । यसअघि तत्कालीन प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालले त अझ भारतले प्रतिवेदन बुभुने नेपाल एकलैले बुभुने र सार्वजनिक गर्न चेतावनी दिएका थिए ।

समूहका संयोजक डा. भेषवहादुर थापाको मत पनि

दाहालको जस्तै छ । उनले भारतले नबुभुने नेपाल आफैले बुभुने सार्वजनिक गर्नुपर्ने बताउने गरेका छन् । नेपाल-भारतबीच भएका असमान सन्धि सम्झौतादेखि द्विपक्षीय सम्बन्धको सबै पक्षमा छलफल गरेर सरकारलाई सुभाव पेस गर्न गठित प्रबुद्ध व्यक्ति समूह 'इपिजी'ले २०७५ सालमै प्रतिवेदन तयार पारेको थियो । समूहका सदस्यहरूका अनुसार प्रतिवेदनमा समावेश गरिएका सुभावहरू नेपाल-भारतबीचको सम्बन्धलाई नयाँ आयाम दिने गरिएका छन् । सोही प्रतिवेदन बुभुने भारतीय प्रधानमन्त्री मोदी अफैसम्म अनिच्छुक छन् । नेपालका प्रधानमन्त्री ओलीको पनि चासो थिएन । तर, शनिवार भने नेपालको तर्फबाट प्रबुद्ध समूहका एक जना सदस्य रहेका उपाध्यायको पुस्तक विमोचन समारोहमा ओलीले मुख खोले ।

प्रबुद्ध व्यक्ति समूहको नेपालका सदस्य डा. राजन भट्टराईका अनुसार समूहले दुई वर्ष लगाएर प्रतिवेदन तयार गरेको हो । प्रतिवेदन सुरुमा भारतीय प्रधानमन्त्री मोदीलाई बुझाउने समूहमा समझदारी पनि भएको थियो । त्यसपछि नेपालका प्रधानमन्त्रीलाई बुझाउने र पत्रकार सम्मेलन गरी दुई देशकै जनतालाई थाहा दिने भनिएको थियो ।

(क्रमशः पृष्ठ २ मा)

Free visa free ticket free Recruitment European management
युईमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

ASSENT STEEL INDUSTRIES कम्पनी: ASSENT STEEL INDUSTRIES LLC शहर: DUBAI

पूरा सीकीरि भिति: २०८१/०९/२१ LT. No. 310347 चलानी नं. ६०९२८९६

रि. नं.	कामदारको पद	माग संख्या	मासिक तलब	आयु	प्रतिवेदन	हजुरमा	जाति	सुभा	सुभा	कार्य
		पुरुष	महिला	AED	मै.रु.	क.दि. अनुभव	क.दि. अनुभव	क.दि. अनुभव	क.दि. अनुभव	क.दि. अनुभव
1	Steel Fabricator/Structural fabricators	150	0	1800	६५२८२	क.दि. अनुभव	क.दि. अनुभव	क.दि. अनुभव	क.दि. अनुभव	क.दि. अनुभव

अन्तरवार्ता हुने स्थान: काठमाडौं युनिभर्सल टैकिंगकल इन्डस्ट्रिय एण्ड ओरियन्टियसन सेक्टर महाराजमंजमा
दिनांक: २०८१ असोज ३ र ४ गते (20 & 21th Sep. 2024) मा हुनेछ ।

साथै यस कम्पनीको लागि Welders, Riggers, Erectors, Scaffolders को पनि आवश्यकता भएको हुनाले इच्छुक व्यक्तिहरूले नि:शुल्क परामर्शका लागि कार्यालयमा सम्पर्क गर्नु होला ।

QUALITY INTERNATIONAL OVERSEAS CONSULTANCY CO.(P) LTD.
Sinamangal-9, Kathmandu, Nepal, Contact: +977-1-5906456, 9806155603, 9825849205, 9811569815, 9746618537, 982-2959770, 984-4833357, 9769337773
Email: qualityintoverseas@gmail.com, Web: www.qualityintoverseas.com

सम्पन्न भयो सूर्यविनायक गणेश जात्रा

भक्तपुर (प्रस)- गणेश जन्मोत्सव जात्रा एवं गणेश रथयात्रा हर्षोल्लासका साथ सम्पन्न भएको छ। सूर्यविनायक गणेश मन्दिरबाट गणेशको चाँदीको मूर्ति रथागरोहन गरी सिन्द्र जात्रा गर्दै बाजागाजाका साथ खट बोकेर टोलटोलमा परिक्रमा गरी रथयात्रा मनाइएको थियो।

भाद्र शुक्ल चतुर्थी (गणेश चतुर्थी) अर्थात् भगवान् गणेशको जन्मोत्सवका अवसरमा सूर्यविनायक नगरपालिका-६ र ८ का वासिन्दाले शनिवार विहान सूर्यविनायक गणेश मन्दिरमा पूजा गरी मूल गणेशको मूर्तिलाई खटमा विराजमान गराई साँफ गणेश जन्मोत्सव जात्रा गरेका हुन्।

सूर्यविनायक क्षेत्र प्रबन्ध समितिको संयोजन र सूर्यविनायक युवा क्लवको संयुक्त आयोजनामा भएको गणेश अर्थात् इनरे गणेशो खट जात्रा हजारौंको सहभागितामा दिनभर टोलटोलमा खटलाई परिक्रमा गराई साँफ सम्पन्न भएको सूर्यविनायका नगरपालिका-८ का वडाअध्यक्ष एवं प्रबन्ध समितिका अध्यक्ष पुष्पराज बस्नेतले जानकारी दिए। 'पुख्राले मनाउँदै आएको गणेश जन्मोत्सव जात्रा आर्थिक खोत नहुँदा वर्षौंदेखि रोकिएको थियो विगत पाँच वर्षदेखि भने नियमितरूपमा सञ्चालन गरिरहेका छौं। यस वर्ष पनि हजारौं स्थानीयको सहभागितामा सिन्द्र खेल्दै रथ

टोलटोल पुऱ्याएर हर्षोल्लासका साथ जात्रा मनाइएको छ,' उनले भने। जात्रा व्यवस्थापनका लागि दुईवटै वडाले तीन-तीन लाख रूपैयाँ सहयोग गरेका अध्यक्ष बस्नेतले बताए।

गणेश चतुर्थीका दिन परापूर्वकालदेखि मनाउँदै आएको यस जात्रालाई बर्सेनि निरन्तरता दिइने क्लवका अध्यक्ष मनोज गिरीले बताए। जात्रामा सहभागी महिला पुरुषले सिन्द्र खेल्दै गणेशको खटलाई मन्दिरको पश्चिमतर्फ राजथला टोलसम्म, पूर्वतर्फ चालिसे गाउँ गहनादेवी मन्दिरसम्म, उत्तरतर्फ सूर्यविनायक चोक अर्नाको राजमार्गसम्मका टोलटोलमा घुमाएर पुनः मन्दिरमा ल्याएर जात्रा सम्पन्न गरिन्छ।

काठमाडौँ उपत्यकाका चार प्रमुख विनायकमध्येको एक सूर्यविनायकलाई स्थानीयले इनरे गणेशो भन्ने गरेका छन्। समितिका अनुसार यहाँ रहेको गणेशको मुख्य मूर्तिलाई वर्षको दुईपटक मात्र सार्वजनिक गरी पूजा गर्ने प्रचलन छ। गणेश चतुर्थीका दिन जात्राका लागि सार्वजनिक गरिने मूर्तिलाई बिस्का (बिस्केट) जात्राको अवसरमा वैशाख ३ गते भक्तपुर नगरको तालक्व:मा लैजान र वैशाख ४ गते हुने चो ख्वग: (सगुन) जात्राका क्रममा पूजा थापन सार्वजनिक गर्ने परम्परा रहेको सूर्यविनायक क्षेत्र प्रबन्ध समितिका अध्यक्ष बस्नेतले जानकारी दिए।

इन्द्रजात्राको लिंगो भोटाहिटी पुऱ्याइयो

भक्तपुर- यस वर्षको इन्द्रजात्रा अर्थात् यँया:को ब्वहनेया: कुमारी यात्राका लागि आवश्यक पर्ने इन्द्रध्वजा फहराउने लिंगो शुरुवार राति भक्तपुरबाट काठमाडौँ पुऱ्याइएको छ। भक्तपुरको सूर्यविनायक नगरपालिका-१० स्थित चित्तपोलको सामुदायिक वनबाट नेपाल पञ्चांग निर्णायक विप्रेश्वरस्थित गुठी संस्थानलाई इन्द्रजात्रासम्बन्धी विभिन्न सांस्कृतिक गतिविधिको शुभसाइत उल्लेख गरी काठमाडौँ पुऱ्याइएको केन्द्रीय मानन्धर सघका अध्यक्ष एवं प्रचार संयोजक केके मानन्धरले जानकारी दिए।

यही भदौ ३० गते आइतवार विहान ८:२६ बजे इन्द्रध्वजोत्थान अर्थात् इन्द्रध्वजासहितको लिंगो उठाउन गत विहीवार विहान १० बजेर ४७ मिनेटको साइतमा वसन्तपुरबाट भक्तपुर प्रस्थान गरेको केन्द्रीय मानन्धर सघको टोलीले सोही दिन बेलुकी ७ बजे भक्तपुरको चित्तपोलमा पुगेर हनुमानढोका दरवारबाट आएको ब्राहमणद्वारा पूजा विधि सम्पन्न गरी राति ८:२७ बजेको साइतमा यँसिका लागि रानी

सल्लाको रूख काटिएको थियो। शुभसाइतमा पूजा गरेर छाडेको बोकाले जुन रूखमा छुन्छ त्यही रूखलाई काट्ने प्रचलन छ। रूख काट्नुअघि नेपाली सेनाको श्री शादूल जंग गुल्मका गुल्मपतिको नेतृत्वमा चित्तपोल पुगेको गुरूजुको पल्टनले सलामी अर्पण गरेको थियो।

नेपाल पञ्चांग निर्णायक विकास समितिले संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय तथा त्रिपुरेश्वरस्थित गुठी संस्थानलाई इन्द्रजात्रासम्बन्धी विभिन्न सांस्कृतिक गतिविधिको शुभसाइत उल्लेख गरी पठाइएको पत्रबमोजिम संघले इन्द्रध्वज (यँसि)का लागि रानीसल्लाको रूख काटिएको मानन्धरले जानकारी दिए। रूख काटिएसँगै पाँच जनाको गुरूजुको पल्टनले एकैपटक बन्दुक पश्काएर हर्षबढाईदिएको थियो। भक्तपुरमा

यँसि लिने जानेदेखि काठमाडौँसम्म पुऱ्याएर ठड्याउने र ढालेसम्मको काममा हनुमानढोका दरवारस्थित श्री शादूल जंग गुल्म (नेपाली सेनाको गुरूजुको पल्टनले सहकार्य गर्दै आएको छ। वर्षा र सहकालका देवता इन्द्रको पूजा आराधनागरी परम्परागत शैलीमा मनाइने इन्द्रजात्राको लिंगो अर्थात् यँसि भाद्र शुक्लपक्ष यँलाख द्वादशीको दिन इन्द्रध्वजोत्थानगरी सुरु हुने इन्द्रजात्रा चौथी अर्थात् इन्द्रध्वज आठ दिनसम्म मनाउने गरिन्छ।

यस अवधिमा विभिन्न नाच, कुमारी, भैरव, गणेशको रथयात्रा पनि हुन्छ। इन्द्रजात्रा र यँसि ठड्याउने प्रचलनलाई वाल्मीकि रामायण, महाभारत, हरिवंश पुराण, कालिका पुराण, देवीपुराण, विष्णु धर्मोत्तर पुराण, वृहत्संहिता र भविष्य पुराणमा पनि उल्लेख गरेको पाइन्छ। रासस

पृष्ठ १ बाट क्रमशः

भारतले बुभर्ने ...

तर, मोदी केही असहमति प्रकट गर्दै प्रतिवेदन बुभर्न मानिरहेका छैनन्। सरकारले पनि प्रतिवेदन बुभर्नका लागि भारत सरकारसँग प्रभावकारी कूटनीतिक पहल गर्न सकेको छैन। समूहमा नेपालको तर्फबाट सदस्य रहेका भट्टराईले दुवै देशका प्रधानमन्त्री तहबाट बुभर्ने काम नभए विकल्पवारे सोचिने यसअघि नै चेतावनी दिएका थिए। मतलब, नयाँ विकल्प दुवै देशका प्रधानमन्त्रीले नबुभर्नेको अवस्थामा समूह आफैले प्रतिवेदन नागरिकको जानकारीका लागि सार्वजनिक गर्ने।

यसअघि प्रतिवेदन तयार गरेर हस्तान्तरण गर्न प्रधानमन्त्री मोदीसँग समूहले पटक-पटक समय मागेको थियो। व्यस्तताको कारण देखाउँदै उनले समय नदिएको भट्टराई बताउँछन्। उनका अनुसार मोदी प्रतिवेदनको केही मुद्दामा असहमत छन्। उनले प्रतिवेदन सच्याउन पनि भनेका थिए। केही प्रावधान सच्याइएको पनि उनले प्रभावसँग बताए।

प्रतिवेदनमा इपिजीले नयाँ सन्धिबाट सन् १९५० को असमान सन्धि प्रतिस्थापन गर्नुपर्ने सुझाव दिएको छ। एकअर्काको देशमा लामो समय बस्ने नेपाली तथा भारतीयलाई सन्धिअनुसार के-के सुविधा दिने विषयमा पनि समूहमा छलफल भएको थियो। तर, त्यसमा भारतका तर्फबाट इपिजी सदस्य रहेका भगतसिंह कोसियारीले भारतको पक्षमा प्रतिवेदनले खासै केही नबोलेको टिप्पणी गर्दै आएका छन्। तर, डा. भट्टराई भने प्रतिवेदनमा नेपाल-भारतको सीमालाई नियमन तथा अनुगमन गर्नेबारे निकै महत्त्वपूर्ण सुझावहरू रहेको बताउँछन्। यसमा भारतीय नागरिकलाई लक्षित गरेर नेपालले परिचयपत्र वा पासपोर्ट नै लागू गर्नुपर्ने सुझाव मुख्य रहेको बताए। तर, नेपालले परिचयपत्र अथवा पासपोर्ट

नै लागू गर्नुपर्ने प्रतिवेदनमा भनेको छ। उता, भारत भने पासपोर्ट लागू गरेर सीमा बन्द गर्ने पक्षमा छैन। सीमा बन्द भयो भने नेपाल-भारतबीच रहेको सदियौंको सम्बन्धमा असर पर्ने भारतको बुभ्नाइ छ। त्यसकारण सीमा नियमन गर्ने तर पासपोर्ट अथवा परिचयपत्र लागू गरेर सीमा बन्द गर्ने पक्षमा भारत छैन।

प्रतिवेदनअनुसार नेपाल र भारतबीच पारस्परिक र समानताका आधारमा सम्बन्ध स्थापित गर्न सन् १९५० को शान्ति तथा मैत्रीसन्धि बाधक देखिएको छ। नेपालमा कायम विवादलाई सदाका लागि मत्वर पार्न सन् १९५० को सन्धि पुनरावलोकन मात्रै नभई प्रतिस्थापन गर्नुपर्ने उल्लेख छ।

तर, प्रतिवेदन बुभर्न भारतीय प्रधानमन्त्री मोदीले चाहेका छैनन्। यता नेपालका प्रधानमन्त्री ओली पनि मौन थिए। बल्ल शनिवार उनले प्रतिवेदन भारतले नबुभर्ने नेपाल आफैले भए पनि बुभर्ने सार्वजनिक गर्ने बताए। प्रतिवेदन बुभर्ने अन्ततः कार्यान्वयन गरेको अवस्थामा भने नेपाल आएका भारतीयहरूको अभिलेख राखिने छ। सन् १९५० को नेपाल-भारत शान्ति तथा मैत्री सन्धि खारेज हुने छ।

इपिजी १४ माघ २०७२ मा गठन भएको हो। समूहको पहिलो बैठक २० र २१ असार २०७३ मा काठमाडौँमा बसेको थियो। समूहलाई सन् १९५० को नेपाल-भारत शान्ति तथा मैत्री सन्धिसहितका असमान सन्धि सम्झौता पुनरावलोकन तथा दुईपक्षीय विवादित विषयमा अध्ययन गरी सुझाव दिने कार्यदिश थियो। सोहीअनुसार समूहले प्रतिवेदन तयार गरेको हो। समूहमा भारतका तर्फबाट तत्कालीन भारतीय पूर्वराजदूत जयन्त प्रसाद, जवारलाल नेहरू विश्वविद्यालयका प्राध्यापक डा. महेन्द्र पी. लामा, भारतीय जनता पार्टीका उपाध्यक्ष भगतसिंह कोस्यारी र बिसी उप्रेती रहेका थिए। हाल उप्रेतीको निधन भइसकेको

लागेको आफ्नो पदावधिलाई दोहोऱ्याएर भन्नु र गृहमन्त्री लेखकले सहमति कार्यान्वयन हुन्छ भन्नुलाई गठबन्धनमा 'खटपट' पैदा भएको अर्थमा विश्लेषण गर्छन्। 'दुई वर्ष प्रधानमन्त्री बन्ने भन्ने कुरा ओलीजीले दोहोऱ्याइराखनुपर्ने विषय होइन। सबैलाई थाहा छ त। किन दोहोऱ्याउनुभयो,' उनले प्रभावसँग भने, 'गृहमन्त्री लेखकले पनि समझदारी कार्यान्वयन हुन्छ भन्नु आवश्यक छैन। तर, भन्नुभयो। यसको अर्थ त आपसी विश्वास जगाउने प्रयास हो। मतलब गठबन्धनमा खिचडी पाकिरहेका सकेत हो।' रोकाले कांग्रेस-एमाले गठबन्धनको सैद्धान्तिक जरा नै फितलो रहेको पनि टिप्पणी गरे। त्यसले गर्दा ढल्ल सक्ने र कारक कांग्रेसको इतरसमूह हुने उनको विश्लेषण छ।

रोजगार सम्मेलनमा...

श्रम मन्त्रालयले उक्त कार्यविधि कार्यान्वयनमा ल्याएर जापानमा निजी क्षेत्रबाट श्रमिक पठाउने बाटो खुले छ। वैदेशिक रोजगार व्यवसायीहरूले पनि लामो समयदेखि जापानलागत सरकारले जिटुजी सम्झौता गरेर पठाएका क्षेत्रबाहेक सबै मुलुकमा आफूहरूले श्रमिक पठाउन पाउनुपर्ने माग गर्दै आएका छन्। जापानमा एसएसडब्ल्युअन्तर्गत वार्षिक २० हजारभन्दा बढी सीपयुक्त दक्ष श्रमिक पठाउन सकिने नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी सघका अध्यक्ष राजेन्द्र भण्डारीले बताए। 'संस्थागतरूपमा श्रमिक पठाउन नपाउँदा ठगी, तस्करी र विचोलीया मौलाउने अवस्था आएको छ,' उनले भने। म्यानपावरमार्फत तत्काल श्रमिक पठाउनेगरी बाटो खोल्नुपर्ने भण्डारीको भनाइ छ। उनका अनुसार अब जापानमा नेपाली श्रमिक पठाउनेगरी नै मन्त्री भण्डारीको भ्रमण हुन लागेको हो।

आजको राशिफल

आचार्य श्री स्वामी ध्रुव, माइण्ड मेनेजमेन्ट गुरु
इन्टरनेसनल एस्ट्रोलाजिकल फोरम
सानेपा, काठमाडौँ, नेपाल
फोन : ९८४१५९२५५२,
Email: dhruvswamig@gmail.com
आइतबार, २३ भदौ, २०८१

मेघ	अवसर प्राप्त भए पनि उपलब्धि हातपार्न समय लाग्नेछ
वृष	परिस्थिति सोचेजस्तो लक्ष्य प्राप्तिमा विफल हुनेछ।
मिथुन	मान्यजनको मार्गदर्शन अनुभूति लाग्नेछ।
कर्कट	परिस्थितिबश विवादास्पद जिम्मेवारी वहन गर्नुपर्ला।
सिंह	शुभाशुभकार्यको साथले काममा उत्साह जाग्नेछ।
कन्या	समय फुर्सदिलो रहनाले भेटघाट गर्ने अवसर हुनेछ।
तुला	आफ्नै बेहोसीले नोकसान पुर्‍याउला।
वृश्चिक	केही काम रोकिनाले रकम हातलागी नहुन सक्छ।
धनु	रोकिएका काम बन्नाले उत्साह जाग्नेछ।
मकर	कमजोरीले केही समस्या उब्जाए पनि कार्य सम्पादन।
कुम्भ	धर्मकर्म र सेवामूलक काममा प्रवृत्त गराउनेछ।
मीन	परिवर्धले आऱ्यारो स्थिति निम्त्याउन सक्छ।

प्रहरी तथा एम्बुलेन्स

प्रहरी कन्ट्रोल क प्रहरी	१००
जिल्ला प्रहरी (काठमाडौँ)	४२६१९४४/४२६१७९०
जिल्ला प्रहरी (ललितपुर)	५५२१२०७
जिल्ला प्रहरी भक्तपुर)	६६१४८२१
आर्काइभक प्रहरी सेवा	४२२६९९९
परोपकार एम्बुलेन्स सेवा	४२६०८५९
विशालवजार एम्बुलेन्स सेवा	४२४४१२१
रेडक्रस एम्बुलेन्स सेवा	४२२८०९४
ललितपुर रेडक्रस एम्बुलेन्स सेवा	५५४५६६६
अग्रवाल सेवा केन्द्र	४४२४८७५
बाल हेल्थलाइन नेपाल	१०९८
बालबालिका खोजतलास समन्वय केन्द्र	१०४/४२२६००६

अस्पताल र विविध

दमकल	१०१
रक्तसञ्चार केन्द्र	४२२५३४४
नेपाल आँखा बैंक	४४९३६८४
नेपाल आँखा अस्पताल	४२५०९९१
मध्यपुर अस्पताल, भक्तपुर	०१-६६३१६५८
तिलगंगा आँखा अस्पताल	४४९३६८४
बीर अस्पताल	४२२१९८८
विभि शिक्षण अस्पताल	४४१२७०७
प्रसूति गृह	४२५२३७२
टेकु अस्पताल	४२५३३९३
पाटन अस्पताल	५५२२२७८
भक्तपुर अस्पताल	६६१०६७६
मानसिक अस्पताल	५५२१३३३
कान्ति बाल अस्पताल	४४१४७८८/४४२७४५२
काठमाडौँ मोडेल अस्पताल	४२४८०४८/६
वी एण्ड वी अस्पताल	५५३३२०६
मेडिकेयर नेसनल अस्पताल	४४६७०६७
मेडिकेयर नेसनल अस्पताल (एम्बुलेन्स)	४४६७०६७
फ्रेन्ड्स अफ शान्ता भवन	४४७०१८१

नेपाल अर्थोपेडिक अस्पताल	४४९३७५४
काठमाडौँ मेडिकल कलेज तथा शिक्षण अस्पताल, सिनामंगल	४४७६१५२
नेपाल मेडिकल कलेज तथा शिक्षण अस्पताल, जोरपाटी	४९११००८
कान्तिपुर डेण्टल हस्पिटल, महाराजगञ्ज	४३७७३३६
कान्तिपुर हस्पिटल, सुविधानगर, तिनकुने	४१११९५७/८५८
ओम हस्पिटल एण्ड रिस्चर्च सेन्टर	४४७६२२५
नर्भिक, थापाथली	४२५८५५४
सहिद गंगालाल राष्ट्रिय हृदय रोग केन्द्र	४३७३३२२/४३७३७४
लाइफ केयर अस्पताल	४२२७७५५
मितेरी अस्पताल	६६१७३६६/६६३४०१६
क्यापिटल हस्पिटल (प्रा.) लि.	४२४४०२२
श्री सत्यसाइ नि:शुल्क एम्बुलेन्स/शववाहन (पूर्व काठमाडौँ)	४४९८०३५
नि:शुल्क होमियो दातव्य चिकित्सालय/शववाहन सेवा (काठमाडौँ) भक्तपुर रेडक्रस एम्बुलेन्स/रक्तसञ्चार सेवा नेसनल किड्नी सेन्टर	४२६३४५२/४३६०८८९
मानसिक अस्पताल	४४८०१७०
प्याम्स अस्पताल, बुद्धनगर	४७८४८४०/४७८५१५७
ईशान बाल नर्सिंग होम तथा प्रसूति गृह (प्रा.) लि.	४३५५५३७/४३६१६६२
गोर्खा अस्पताल र रिस्चर्च इन्स्टिच्यूट	४२५८५५४/४२५८५५१
मनमोहन मेमोरियल अस्पताल, लैनचौर	४४११६०५/४४२०८२३
भरोसा अस्पताल प्रा.लि., बानेश्वर	४४७४९६८/४४८९८९१

शववाहन र विविध

सामुदायिक मानसिक स्वा.से. केन्द्र, डांछी	०१ ६९१२१४४
जनमैत्री हस्पिटल, बालाजु	४३६६३०१-०५
विनायक अस्पताल तथा प्रसूति गृह, गोग्गु	४३६३१५२/४३६०८४८
नेपाल चैतन्य अफ कमर्स	४२०२१९३
पशुपति आइघाट सेवा केन्द्र	४४९२९९९
देव कर्नर नि:शुल्क शववाहन सेवा	४४३४०९३
नेपाल मिटर ट्याक्सी सघ	४२२४३७४

नेपाल राष्ट्र बैंक

२३ भदौ, २०८१ (०८ सेप्टेम्बर, २०२४)

मुद्रा	एकाइ	खरिद दर	बित्री दर
भारतीय रुपैयाँ	१०० को	१६०।००	१६०।१५
अमेरिकी डलर	१ को	१३४.०६	१३४.६६
युरो	१ को	१४७.९८	१४८.६४
पाउन्ड स्टिर्लिंग	१ को	१७५.९६	१७६.७५
स्विस फ्रँक	१ को	१५७.४३	१५८.१४
अस्ट्रेलियन डलर	१ को	९०.२६	९०.६६
क्यानाडियन डलर	१ को	९९.०१	९९.४६
सिङ्गापुर डलर	१ को	१०२.३९	१०२.८४
जापानी येन	१० को	९.१८	९.२२
चिनियाँ युआन	१ को	१८.८२	१८.९१
साउदी अरब रियाल	१ को	३५.७२	३५.८८
कतारी रियाल	१ को	३६.७८	३६.९४
थाई भाट	१ को	३.९१	३.९३
संयुक्त अरब इमिरेट दिराम	१ को	३६.६९	३६.६६
मलेसियन रिडेट	१ को	३०.६९	३०.८३
दक्षिण कोरियन वन	१०० को	९.९९	१०.०४
स्विडिस क्रोनर	१ को	१३.०१	१३.०७
डेनिस क्रोनर	१ को	१९.८४	१९.९३
हङकङ डलर	१ को	१७.१९	१७.२७
कुवेती दिनार	१ को	४३८.६८	४४०.६४
बहराइन दिनार	१ को	३५५.६४	३५७.२४

यो विनिमय दरलाई बैंकले आवश्यकता अनुसार जुनसुकै समयमा पनि संशोधन गर्न सक्नेछ। वाणिज्य बैंकहरूले तात्कालिनिय दर भने फरक हुन सक्नेछ। अद्यावधिक विनिमय दर बैंकको वेबसाइट www.nrb.org.np मा उपलब्ध हुनेछ।

काठमाडौंको तारकेश्वर नगरपालिका-१ स्थित जगातबाट शनिबार देखिएको काठमाडौं उपत्यकाको दृश्य ।

तस्विर: हरिराम भट्टवाल / रासस

४० कर्मचारीलाई निजामती सेवा पुरस्कार

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- २९औं निजामती सेवा दिवसका अवसरमा ४० जना कर्मचारीले निजामती सेवा पुरस्कार प्राप्त गरेका छन्। सिंहदरवारमा शनिबार आयोजित कार्यक्रममा २०औं निजामती सेवा दिवसका अवसरमा घोषणा

गरिएको कर्मचारीलाई पुरस्कार प्रदान गरिएको हो। प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले पुरस्कार वितरण गरेका थिए। उक्त अवसरमा १० उत्कृष्ट निजामती सेवा पुरस्कार र ३० जना निजामती सेवा पुरस्कार पाउने कर्मचारीलाई ताम्रपत्रसहित पुरस्कार गरिएको थियो। उत्कृष्ट कर्मचारीमा

थानेश्वर गौतम, बुद्धबहादुर गुरुङ, कविन्द नेपाल, मानबहादुर खड्का, रामप्रसाद लम्साल, हुण्डीराज लामिछाने, चन्द्रप्रसाद मिश्र, सुनिलकुमार केसी, लक्ष्मीकृष्ण हमाल र शुभलक्ष्मी लामा छन्। उक्त पुरस्कार एक लाख रूपैयाँ राशिको रहेको छ। प्रधानमन्त्री ओलीले निजामती

सेवा पुरस्कार डा. रोशनीलक्ष्मी तुईतुई, कुमार घिमिरे, सुकदेव लम्साल, रेविका अमात्य, राजकुमार केसी, होमनाथ भट्टराई, संगीता खार्न, डा. डमरुवल्लभ पौडेल, नारायणप्रसाद ज्ञवाली, चुडाराज सापकोटा, शोभा गिरी, नरबहादुर नेगी, मीन पौडेल, सुशीला ज्ञवाली, किशोर पन्थीलाई प्रदान गरे। त्यस्तै नवराज तामाङ, सुजन जोर्जिजु, युक्तप्रसाद सुवेदी, मनिता न्यौपाने, शशिधर सेढाई, ठाकुरप्रसाद भट्टराई, मनोजकुमार महतो, राजु कटुवाल क्षेत्री, हुमंत विक, देवकला अर्याल, उमेश भट्टराई, रामप्रकाश साह, दीपकराज पन्त, शान्ता महर्जन र जवाहरलाल अहिरलाई निजामती सेवा पुरस्कार प्रदान गरिएको छ। उक्त पुरस्कारको राशि ५० हजार रूपैयाँको छ। पुरस्कार वितरण समारोहमा मुख्यसचिव एकनारायण अर्यालसहित उच्च पदस्थ कर्मचारीको सहभागिता थियो। सोही कार्यक्रम यस वर्षको उत्कृष्ट निजामती सेवा र निजामती सेवा पुरस्कार घोषणा गरिएको थियो। सरकारले हरेक वर्ष कर्मचारीलाई सर्वोत्कृष्ट, उत्कृष्ट र सेवा पुरस्कार प्रदान गर्दै आइरहेको छ।

पाँच गणेशको दर्शन र पूजायात्रा सम्पन्न

काठमाडौं (प्रस)- धार्मिक तथा सांस्कृतिक पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि शनिबार गणेश चतुर्थी पर्वका अवसरमा उपत्यकाका पाँच गणेशको दर्शन र पूजायात्रा सम्पन्न भएको छ। विभिन्न सामाजिक संघसंस्थाको सहभागितामा उपत्यकाका तीन जिल्ला (काठमाडौं, ललितपुर र भक्तपुर)का पाँच विनायकको दर्शनयात्रा गरिएको हो। सहारा महिला समाजको आयोजना तथा गोल्डेन आई ग्रुपको यात्रा व्यवस्थापनमा भएको उक्त कार्यक्रममा उपत्यकाका २०० भन्दा बढी प्रतिनिधिको सहभागिता थियो। काठमाडौंको काठमण्डपसँगै रहेको अशोकविनायक (मरुगणेश) बाट सुरु भएको यात्रा चोभाको जलविनायक, ललितपुरको बुद्धतीर्थस्थित कार्यविनायक, भक्तपुरको सूर्यविनायक र कमलविनायकको दर्शन तथा पूजा आराधना गरी धार्मिकयात्रा शनिबार साँझ सम्पन्न गरिएको यात्रा व्यवस्थापक गोल्डेन आई ग्रुपका अध्यक्ष अरुण सिलवालले जानकारी दिए।

१५ वर्षअघिदेखि सुरु भएको उक्त पाँच गणेश दर्शन पूजायात्रा हरेक वर्ष जारी राखिएको छ। अध्यक्ष सिलवालले सुरुमा व्यक्ति-व्यक्ति मिलेर र टुम्भल एजेन्सीहरूबाट सुरु गरिएको उक्त धार्मिक यात्रामा अहिले विभिन्न सामाजिक संघसंस्था नै जोडिएर एउटा पक्के रूपमा विकास भएको जानकारी दिए। सुरुआती चरणमा १५ वर्षअघि सिलवाल, भूपेन्द्रराम श्रेष्ठलगायतका प्रतिनिधिबाट यात्रा थालिएको थियो। यसको मुख्य उद्देश्य सांस्कृतिक र धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धन गर्नु हो, त्यसमाथि सबैभन्दा पहिले पूजा हुने गणेश भगवानको पूजा आराधना पनि गर्न पाइने हुँदा भक्तजनको सहभागिता हरेक वर्ष बढ्दै छ, उनले भने। कार्यक्रममा हरेक विनायकमा धिमेबाजा बजाएर नाजगान गर्दै विनायकको दर्शन र पूजा गरिएको थियो।

दलित अधिकारसम्बन्धी एकीकृत कानूनको माग

सुशील दर्नाल

काठमाडौं- दलित समुदायले आर्थिक, राजनीतिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, शैक्षिक, रोजगारीलगायतका क्षेत्रमा अन्य समुदायको तुलनामा कमजोर उपस्थिति रहेको जनाउँदै एकीकृत कानूनको माग गर्दै आएका छन्। मानव विकास सूचकांकमा दलित सबैभन्दा तल रहेको र संविधानको मौलिक हकमा व्यवस्था गरिएका दलित हक, अधिकारको व्यवस्था गर्दा कानून बनाएर लागू गर्ने प्रावधान राखिएकाले एकीकृत कानूनको माग गर्दै आएका हुन्। नेकपा माओवादी केन्द्रका नेता परशुराम रस्तेलेले राज्यले प्राथमिकतामा राखेर सो व्यवस्थालाई कानून निर्माणमा विशेष प्राथमिकता दिनुपर्नेमा बेवास्ता हुँदै आएको बताए। उनले राज्यका सबै निकायमा दलितलाई समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तको आधारमा सहभागी हुने हकलाई व्यावहारिक र प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न एकीकृत कानून बन्नुपर्नेमा जोड दिए। संविधानको प्रस्तावनामा सबै प्रकारका विभेद र उत्पीडनको अन्त्य गर्दै सबै प्रकारका जातीय छुवाछूतको अन्त्य गरी आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने संकल्प गरिएको छ। धारा १८ मा समानताको हकमा राज्यले उत्पत्ति, धर्म,

वर्ण, जातजाति, लिंग, आर्थिक अवस्था, भाषा, क्षेत्र, वैचारिक आस्था वा अन्य कुनै आधारमा भेदभाव गर्ने छैन भनिएको छ। नेकपा एमालेका सचिव छविबहाल विश्वकर्माले छरिएर रहेका दलितसम्बन्धी कानुनी अधिकारलाई एकीकृत गर्दा कार्यान्वयन प्रभावकारी हुने बताए। दलित अधिकारका विषयमा सकारात्मक बुझाइ हुने र उपभोग गर्न पनि सहज हुने भएकाले दलितका लागि एकीकृत कानून नै बनाउनुपर्ने उनको भनाइ छ। दलितसम्बन्धी कानूनले मनुवादी सोच, चिन्तन र प्रवृत्ति पनि कमजोर हुने, दक्षिण एसियाकै विशिष्ट समस्या भएकाले कानुनी बाटो अवलम्बन गर्न सरल हुने, दलितप्रतिको नकारात्मक बुझाइलाई एकीकृत कानूनले सकारात्मकतामा बदल्न हुने, दलितसम्बन्धी कानूनले मनुवादी प्रक्रियामा सुधार ल्याउने, प्रभावकारी र अदालती प्रक्रियामा हकको व्यवस्थालाई समावेश पुग्ने दलित अधिकारकर्मी बताउँछन्। ठूला तीन राजनीतिक दलका केन्द्रीय समितिमा दलित प्रतिनिधित्वको अवस्था नेपाली कांग्रेसमा ६.४१, एमालेमा ५.७३ र माओवादी केन्द्रमा ८.३१ प्रतिशत छ। एकीकृत कानूनमा समावेश गर्नुपर्ने अन्तरवस्तु हेर्दा मुख्य त संविधानको मौलिक हकअन्तर्गत धारा ४० मा भएको दलित हक, धारा १८ को समानताको हकको व्यवस्थालाई समावेश गर्ने, राज्यका सबै अंग, निकाय र तीनै तहका सबै संरचनामा समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तका आधारमा संविधानले निर्दिष्ट

गरेको हक अधिकारलाई स्थापित हुनेगरी कानूनमा समावेश गर्नुपर्छ, माओवादी नेता रस्तेले भने। कांग्रेस सहमहामन्त्री जीवन परियारले दलित समुदायका राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक-सांस्कृतिक, शैक्षिक, रोजगारीलगायतका समग्र अधिकारलाई एकीकृत रूपमा व्यवस्था गर्न र दलितलाई प्राथमिकदेखि उच्च शिक्षामा छात्रवृत्तिसहित निःशुल्क शिक्षाको व्यवस्था गर्नुपर्ने बताए। उनले सबै खालका शिक्षा क्षेत्रमा दलित समुदायलाई विशेष प्राथमिकता दिने प्रावधानको व्यवस्था गर्न दलितसम्बन्धी एकीकृत कानूनको आवश्यकता औल्याए। एकीकृत कानूनमा मुख्यतः निजामती सेवा ऐन, प्रहरी ऐन, सशस्त्र प्रहरी बल ऐन, सैनिक ऐन, नेपाल विशेष सेवा ऐन, स्वास्थ्य सेवा ऐन, शिक्षा ऐन, वैदेशिक रोजगार ऐन, शिक्षा ऐनलगायतका ऐनमा भएका दलितसम्बन्धी प्रावधानको पुनरावलोकन गरी त्यसका सकारात्मक प्रावधानको संरक्षण गर्दै अपुग कानुनी प्रावधान निर्माण गर्नुपर्ने पूर्वाजदूत पदम सुन्दास बताउँछन्। दलितसम्बन्धी एकीकृत कानूनका लागि प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रियसभामा सांसदहरू, विपर्ययज्ञ तथा कानुनीविज्ञ र दलितसम्बन्धी राजनीतिज्ञकाबीचमा आवश्यक अन्तरक्रिया र छलफल गरी विधेयकको प्रारम्भिक मस्यौदा तयार गर्नुपर्ने दलित समुदायको माग रहेको छ। रासस

समाजलाई भयरहित बनाउन सबैको प्रयास जरुरी : गृहमन्त्री

काठमाडौं (प्रस)- गृहमन्त्री रमेश लेखकले अन्तर्राष्ट्रिय संगठित अपराध, साइबर अपराध, अल्ट्रावाइलगायतका बहुआयामिक चुनौती सामना गर्न कानून कार्यान्वयन गर्ने निकायबीच समन्वय र अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग आवश्यक रहेको बताएका छन्। नेपाल प्रहरी प्रधान कार्यालयमा शनिबार आयोजित इन्टरपोल स्थापनाको शताब्दी दिवसका अवसरमा गृहमन्त्री लेखकले आपराधिकक्रियाकलापलाई सम्बोधन गर्न अन्तर्राष्ट्रिय प्रहरी सहयोगको विशेष महत्त्व हुने बताए। यस्ता आपराधिक क्रियाकलापलाई प्रभावकारी रूपमा नियन्त्रण गर्न अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा असल अभ्यास, विशेषज्ञता एवं आपसी सूचना आदानप्रदान गर्न आवश्यक छ। साथै समाजलाई

शान्त, सुरक्षित एवं भयरहित बनाउन सबैको संयुक्त प्रयास हुनुपर्छ, उनले भने। कार्यक्रममा गृहसचिव गोकर्णमणि दुवाडीले नेपाल प्रहरीले कानून कार्यान्वयन गर्दै शान्ति सुव्यवस्था कायम राख्न निर्वाह गरेको भूमिका प्रशंसनीय रहेको बताए। यस कार्यक्रमले कानून कार्यान्वयन गर्ने निकायबीच समन्वय र सहयोगका लागि संयुक्त प्रतिबद्धता प्रतिबिम्बित गरेको धारणा राखे। नेपाल प्रहरीले अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा गरेको समन्वय र सहयोग उल्लेखनीय रहेको छ। अपराधलगायतका चुनौती सामना गर्न आगामी दिनमा सुरक्षा निकायलाई थप मजबूद बनाउँदै लैजानेमा गृह मन्त्रालय क्रियाशील छ, उनले भने।

यस्तै, परराष्ट्र मन्त्रालयकी सचिव लम्सालले सेवा लम्सालले संगठित अपराध, साइबर अपराध, अल्ट्रावाइलगायत गतिविधि नियन्त्रण गर्न र शान्ति सुव्यवस्था वालियो बनाउन कानून कार्यान्वयन गर्ने निकायबीच संयुक्त प्रयास आवश्यक रहेको बताइन्। प्रहरी महानिरीक्षक बसन्तबहादुर कुँवरले कुनै पनि प्रकृतिका आपराधिक क्रियाकलापमा संलग्नलाई कानुनी दायरामा ल्याउन अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग र समन्वय आवश्यक रहेको बताए। उनले कानून कार्यान्वयन गर्ने निकायबीच संयुक्त सहकार्य र आवश्यक सहयोग आदानप्रदान गर्दै जटिल अपराध तथा अन्य सुरक्षा चुनौतीलाई प्रभावकारीरूपमा सामना गर्न सकिने बताए।

यूईएम वैदेशिक रोजगारको अवसर

कम्पनी: GHEYOUM MUWALEH PLASTER TILES | LT. No. 309640 | चलावी नं. ६०९२८९२

सि. नं.	कामदारको पद	मान संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिदिन काम गर्ने घण्टा	हालमा काम गर्ने दिन	कार्यविधि	समा सुविधा	बस्ने सुविधा	कार्य अन्तिम
1	Carpenter	4 0	1200	८३.६९८	१	१	१	१	१	१
2	Helper	3 0	800	२९.२९८	१	१	१	१	१	१
3	Mason (Nepal)	5 0	1200	८३.६९८	१	१	१	१	१	१
4	Steel Fixer	4 0	1200	८३.६९८	१	१	१	१	१	१

अन्तर्राष्ट्रिय हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८१ गते ३० गते (15th sep. 2024) मा हुनेछ।

कम्पनीको कार्यालयको पता: काठमाडौं, नेपाल।

Superb For Ultimate Manpower Solution Pvt. Ltd

Malligaun, Naxal, (Brihaspati School) Kathmandu, Nepal
Tel : +977-1-4521448 E-mail : info@superbultimate.com
Webiste : www.superbultimate.com

कतारमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

कम्पनी: NEW ARABIAN HR CONSULTANTS AND EXTERNAL TOUR- | LT. No. 310327 | चलावी नं. ६०९२८९२

सि. नं.	कामदारको पद	मान संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिदिन काम गर्ने घण्टा	हालमा काम गर्ने दिन	कार्यविधि	समा सुविधा	बस्ने सुविधा	कार्य अन्तिम
1	Assitant	5 0	1400	५९.६८७	१	१	१	१	१	१
2	Labour	5 10	1000	३६.६९८	१	१	१	१	१	१

अन्तर्राष्ट्रिय हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८१ गते ३० गते (15th sep. 2024) मा हुनेछ।

कम्पनीको कार्यालयको पता: काठमाडौं, नेपाल।

Like International (Pvt) Ltd.

Balkumari-9, Lalitpur, Kathmandu, Nepal, Tel: +977-1-4418144
Email: nocnepal@nassers.org

भक्तपुर जिल्ला मध्यपुर खिमी नगरपालिका -१. लोकतन्त्रलीमा पुण्यावती खाद्य उद्योगको स्थापना तथा संचालन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षणको प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी सार्वजनिक सुनुवाईको सूचना

प्रकाशित मिति: २०८१/०९/२३

प्रस्तावको नाम र ठेगाना	पुण्यावती खाद्य उद्योग पुर्वाधार मार्ग बरिचोक लोकतन्त्रली, मध्यपुर खिमी -१
प्रस्तावको विवरण	स्थान: पुर्वाधार मार्ग बरिचोक लोकतन्त्रली, मध्यपुर खिमी -१ जमिनको विवरण: स्वामित्व निजी, मध्यपुर खिमी नगरपालिका बाई -१६, (सिट नं. १०२१८८८९३) कित्ता नं. २२८ (क्षेत्रफल ५०७ वर्ग मिटर) उद्देश्य: तेल, पिठो, जौटा, घुसो मसला, सुर्खानी घुसो, लगायत खाद्य ब्याज सामग्रीहरू उत्पादन गर्ने प्रयोग हुने उपकरण: Feeder Tank, Atta Pulverizer Machine, Masala Pulverizer Machine, Cold Press Oil Machine, Semi Automatic Liquid Filling Machine, Digital Gear Pump Filler, Grader Machine, Grinder, Oil Chamber, Storage Tank, कुल सगानी नं. रु. २०,००,०००.०० प्रभाव पार्ने सक्ने न. पा. र बाई: मध्यपुर नगरपालिका, बाई नं. १

वागमती प्रदेश वातावरण संरक्षण ऐन, २०७७ को दफा ३ को उपदफा ४ बमोजिम यस प्रस्तावको कार्यान्वयनको क्रममा सो क्षेत्रको स्थानीय तथा प्रस्तावसंग संरोकार राख्ने सर्वोत्तमवाहकसँग अन्तरक्रिया गर्न सार्वजनिक सुनुवाई गर्नु पर्ने प्रावधान बमोजिम निम्न लिखित स्थान र समयमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम हुने भएकाले सम्पूर्ण संरोकारवालाहरूलाई उक्त कार्यक्रममा उपस्थित भई आफ्नो अभिप्रेत राख्न तथा सुझावहरू दिनुहुन अनुरोध गर्दछौं।

सार्वजनिक सुनुवाई हुने स्थान, मिति र समय
स्थान: मध्यपुर खिमी नगरपालिका बाई नं. १, स्थित उद्योग निर्माणस्थल
मिति: २०८१/०९/२९ गते, शनिबार
समय: बिहानको ९ बजे

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

संक्रमणको

जोखिमबाट बचाउ

लामखुट्टेको टोकाइबाट सन् डेढी हाल देशभर फैलिएको छ । मुलुकका ७७ जिल्लामध्ये हुम्ला र मुस्ताङमा मात्रै भेटिएको छैन डेढी । डेढी देशव्यापी फैलिएरहेकै बेला अर्को रोग संक्रमणको जोखिम बढेको पाइएको छ । स्वास्थ्य सेवा विभागले जापानिज इन्सेफ्लाइटिस संक्रमणको जोखिम उच्च रहेको औल्याएको हो ।

विभागान्तर्गतको परिवार कल्याण महाशाखा, बालस्वास्थ्य तथा खोप शाखाका प्रमुख डा. अभियान गौतमले यही भदौ १५ देखि असोज १५ गतेसम्म जापानिज इन्सेफ्लाइटिस रोग संक्रमणको जोखिम उच्च रहेको बताएका छन् । उनका अनुसार सामान्यता साउनदेखि कात्तिकसम्म जापानिज इन्सेफ्लाइटिसको संक्रमण हुन्छ । यो अवधि 'क्युलेक्स' प्रजातिको लामखुट्टेले पानी जम्ने ठाउँमा फूल पार्ने समय भएकाले संक्रमणको उच्च जोखिम रहेको उनको भनाइ छ । लामखुट्टेले सुगुर र हाँसलाई टोकेर आफूमा यो रोग सार्दछन् र संक्रमित लामखुट्टेले मानिसलाई टोकेपछि रोग लाग्छ । यो रोग मानिसबाट मानिसमा भने सँदैन ।

विभागको तथ्यांकअनुसार गत जनवरीदेखि हालसम्म राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशालामा परीक्षण गरिएका ६६० मध्ये ४२ जनामा यो रोगको संक्रमण पुष्टि भएको छ । कैलाली, चितवन, सर्लाही र सुनसरी जिल्लामा रोग संक्रमणबाट छ जनाको मृत्यु नै भइसकेको छ । त्यसैले यो रोगलाई सामान्यरूपमा लिन नहुने देखिएको छ । यो रोगको लक्षण बेसरी टाउको दुख्ने, उच्च ज्वरो आउने, पक्षघात हुने, घाँटी कडा हुने, कम्मर हुनेलागायत हुन् । यो रोगको संक्रमणबाट बच्न लामखुट्टेको टोकाइबाट बच्नु अति आवश्यक हुन्छ । यसका लागि भ्रूल टोर्गेरमात्रै सुत्ने, हाँस, कुबुरा, सुगुरजस्ता खनावरलाई घरदेखि टाढा राख्ने, घर बाहिर निस्कँदा वा जनावरमा काम गर्दा हात पूरै छोपिनेगरी कपडा लगाउने, घरको भ्र्वाल टोकाइ जाली राख्ने, घर वरिपरिका पानी जम्ने खाडलाखुट्टी पुर्नेलागायतका काम गर्नुपर्ने हुन्छ । सामान्यतया: लामखुट्टेले टोकेको छडेखि १६ दिनमा रोगका लक्षण देखापर्ने चिकित्सकहरूको भनाइ छ ।

जापानिज इन्सेफ्लाइटिस धेरैजसो १५ वर्ष उमेर समूहभन्दा मुनिका बालबालिकामा हुने गर्छन् । त्यसैले सरकारले सन् २०१६ बाट १२ महिना उमेर पुगेका बालबालिकालाई जापानिज इन्सेफ्लाइटिसविरुद्धको खोप दिँदै आएको छ । सन् १९९९ देखि २००६ सम्म केही उच्च जोखिम भएका जिल्लामा खोप दिने गरे पनि पछिल्लो समय सबै बालबालिकालाई उक्त खोप दिन सुरु गरिएको हो । १२ महिनामा खोप लगाउन छुटेका बालबालिकालाई पाँच वर्षसम्म खोप दिइने चिकित्सकको भनाइ छ ।

'रोग लागेपछि उपचार गर्नुभन्दा रोग लाग्न नदिनु बुद्धिमानी हुन्छ' भन्ने भनाइ यतिखेर सार्वभौमिक बन्नसक्यो । लामखुट्टेको टोकाइबाट बच्नु नै सबैभन्दा पहिलो आवश्यकता हो । बालबालिका होस् या युवा या वृद्धवृद्धा, जो कसैलाई पनि लामखुट्टेले छान्दैन । त्यसैले लामखुट्टेको टोकाइबाट जोगिन आवश्यक सतर्कता अपनाऔं । लामखुट्टे भगाउने अभियानलाई प्रभावकारी बनाऔं ।

■ गजेन्द्रकुमार ठाकुर

६

स्थायी सरकारको रूपमा लिइने निजामती कर्मचारी कार्यअवधि नसकिँदै चाँडो चाँडो सुरुवा हुने परिपाटीले पनि कर्मचारी प्रशासनमा केही समस्या ल्याएको छ । कर्मचारीको समग्र व्यवस्थापन र परिचालनका लागि ऐन कानुनको महत्त्वपूर्ण भूमिका हुने गर्दछ । ऐनको अभावमा प्रशासनिक र व्यवस्थापकीय कार्य चुनौतीपूर्ण बन्दै गएको छ । ऐन नै नभएपछि कुन विजलाई पालना गर्ने, त्यसैले जुन कार्यालयमा जसले नेतृत्व गरेको हुन्छ, उहाँहरूले गरेको निर्णयलाई आधार मानेर जानुपर्ने बाध्यता छ । अहिलेको मुख्य समस्या ऐन नै नभएकाले कर्मचारीको व्यक्तिगत र मनोमानीरूपमा सुरुवा गर्ने प्रवृत्ति बढिरहेको छ ।

'व्यावसायिक र सिर्जनशील प्रशासन : विकास, समृद्धि र सुशासन' भन्ने नाराका साथ शनिवार निजामती सेवा दिवस मनाइएको छ । २०१३ भदौ २२ गते निजामती सेवा ऐन जारी भएको स्मरणमा २०६१ सालदेखि सरकारले निजामती सेवा दिवस मनाउँदै आएको हो । क्रमसंख्याको हिसावले यस वर्षको दिवस २१औं निजामती सेवा दिवस हो । वि.सं. २०१३ मा तत्कालीन प्रधानमन्त्री टंकप्रसाद आचार्यको सरकारले यो ऐन जारी गरेको थियो । त्यसयताको ६७ वर्षको इतिहासमा निजामती प्रशासन सार्वजनिक प्रशासनको मूल आधारको रूपमा रहँदै आएको छ । लामो विगतको विरासतका रूपमा रहेको र निजामती सेवासम्बन्धी कानुनअनुसार सञ्चालनमा रहेको सेवाका रूपमा निजामती सेवाका आफ्नै मौलिक मूल्य मान्यताहरू रहेका छन् । अवको निजामती प्रशासनलाई प्रविधिमैत्री बनाइ सरल र सहजरूपमा सेवा प्रवाह गर्नुपर्ने छ । राज्यको नीति, योजना, कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयन गर्ने प्रमुख संयन्त्रको रूपमा रहेको निजामती प्रशासन निष्पक्ष र जनउत्तरदायी हुनुपर्छ ।

सूचना र प्रविधिलाई उच्चरूपमा प्रयोग गरी सेवाग्राहीलाई सहज रूपमा सेवा प्रवाह गर्नु नै निजामती प्रशासनको मुख्य ध्येय रहनुपर्छ । निजामती प्रशासन स्थायी सरकार भएकाले कुनै राजनीतिक दबाव, प्रभावमा नपरी अनुशासित भई देश र जनतालाई केन्द्रमा राखी कर्तव्यनिष्ठाबाट चुन्य हुँदैन । नेपालको विभिन्न शासकीय व्यवस्थामा निजामती सेवाले आफ्नो सक्रिय सहभागिता जनाउँदै पनि आएको छ । लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्थामा यसको भूमिका र जिम्मेवारी अझ गहन रहेको छ । मुलुकमा उत्पन्न हुने विभिन्न प्राकृतिक विपदाका समयमा पनि राष्ट्रसेवकले सम्पादन गर्ने कामबाट जनताले पाउने सेवा अझ बढी अनुभूति गरेका हुन्छन् । निजामती कर्मचारीले सिर्जनशील भएर सेवा प्रवाह गर्न प्रविधिमैत्री भई यसको प्रयोग बढाउन र इमान्दारितापूर्वक काम गर्न सकेको अवस्थामा मात्रै देशको समृद्धि र जनताले सेवा पाउन सक्छन् ।

नयाँ संविधान जारी भएपश्चात् मुलुक संघीय संरचनामा रूपान्तरित भयो । नजिकको सरकारबाट सेवा सुविधा पाउने त भनियो तर समयमा मार्गदर्शक कानुन जारी हुन नसक्दा सेवामा संलग्न जनशक्ति अन्धकारमा रहन पुगे । संविधान जारी भएको लामो समय बितिसक्दा पनि संघीय निजामती सेवा ऐन नहुँदा निजामती सेवालाई प्रभावकारी बनाउन समस्या भइरहेको छ । ऐन अभावले कर्मचारी व्यवस्थापन, परिचालन र क्षमता अभिवृद्धिमा चुनौती भइरहेको छ । संघीय निजामती दिवस मनाइरहँदा ऐनको अभावमा निजामती सेवालाई चुस्त, प्रभावकारी र निजामती कर्मचारीलाई जनउत्तरदायी बनाउन समस्या परेको छ । स्थायी सरकारको रूपमा लिइने निजामती सेवालाई व्यवस्थित र परिचालन गर्ने संघीय छाता ऐन नहुँदा प्रदेश निजामती सेवा ऐन पनि कार्यान्वयनमा कठिनाई भइरहेको छ ।

संविधान जारी भएको लामो समयसम्म

पनि संघीय निजामती ऐन जारी हुन नसक्दा निजामती सेवामा समस्या भइरहेको छ, ऐनको अभावमा कर्मचारी व्यवस्थापन, परिचालन र उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धिमा चुनौती बढेको छ । निजामती सेवा ऐन समयमा नआएर धेरै अञ्चलभरि भइरहेको अवस्था छ । मुलुक संघीयतामा गइसकेपछि संविधानको व्यवस्थाअनुरूप संघीय ऐनसँग बाकिएको खण्डमा प्रादेशिक ऐन वा स्थानीय ऐन स्वतः खारेजी हुने छ भनिएको छ । प्रदेशमा निजामती सेवा ऐन बने पनि संघीय छाता ऐन नहुँदा त्यो कार्यान्वयन हुन सकिरहेको छैन । सरकारले संघीय निजामती सेवाको गठन, सञ्चालन र सेवाको सर्त सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक-२०८० संघीय संसद्मा पेश गरिसकेको छ ।

प्रतिनिधिसभामा दफावार छलफल भएको उक्त विधेयक अहिले दफावार छलफलका लागि समितिमा पठाइएको छ । निजामती सेवा नेपालको महत्त्वपूर्ण सेवा भएको र यो स्थायी सरकारको रूपमा रहेको भन्ने देश सञ्चालन गर्नका लागि चाहिने नीति निर्माण कार्यान्वयन र त्यसको अनुगमन, मूल्यांकन सबैमा यसको महत्त्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । उपयुक्त कार्यमा निजामती कर्मचारीहरू विगतदेखि नै संलग्न भइरहेको तथा राज्यका सम्पूर्ण निकायमा यसको पहुँच रहेको छ । सबै मन्त्रालयमा यसको प्रभाव छ । उदाहरणको रूपमा गृह मन्त्रालयमा माथिल्लो काम गर्ने कर्मचारी सबै निजामती सेवाबाटै आएका हुन्छन् । सैनिक सेवामा पनि समन्वयको काम निजामती कर्मचारीबाटै हुन्छ । शिक्षामा पनि मन्त्रालयमा समन्वय र सहकार्य गर्ने सबै निजामती सेवाकै कर्मचारी हुन्छन् ।

त्यसै अन्तर्गत राष्ट्रिय स्तरमा पनि समन्वय र सहकार्यको काम निजामती सेवाका कर्मचारीबाटै हुने गरेको छ । भन्नुको मतलब देश निर्माणका लागि चाहिने नीति निर्माण बनाउने, संस्थागत विकास गर्ने तथा बनाइएका नीति नियमको परिपालना गर्ने गराउने र त्यसबाट कस्तो किसिमको परिणाम आये त्यसको मूल्यांकन, अनुगमन गर्ने र पूर्ण समीक्षा गर्ने यो व्यवस्थापकीय पूर्ण चक्रमा निजामती सेवाको महत्त्वपूर्ण भूमिका रहेको छ । अहिले पुरानो निजामती सेवा ऐन, २०४९ अनुसार निजामती प्रशासन सञ्चालनमा छ । उक्त ऐनअनुसार देश संघीय गणतन्त्रात्मक व्यवस्थामा गइसकेपछि पुरानो ऐनको राम्रो पक्ष पनि अवलम्बन गर्न नसकिएको र नयाँ ऐन पनि नआएका कारण समस्या भएको छ । एउटा ऐनविहीन अवस्था भइसकेको छ । जसले गर्दा कर्मचारीको व्यवस्थापन गर्न, कर्मचारी परिचालन गर्न र उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न समस्या भइरहेको छ । निजामती ऐन हिलो आउनुमा कुनै एउटा पक्षको कमीकमजोरी भन्दा पनि समष्टीगत रूपमा हेर्नुपर्ने हुन्छ । राजनीतिक अस्थिरताका कारण पनि निजामती सेवा ऐन समयमै आउन सकिरहेको छैन ।

यो राजनीतिक विषय पनि हो । निजामती सेवा ऐनको समयमै मस्यौदा तयार गरेर संसद् र संसदीय समितिमा पुगेको विधेयक अडकियो ।

पत्र-मञ्जुषा

सरकारको निर्णय दराजमा, यातायात व्यवसायी मोजमा !

टाँफिकले अनुगमन र कारवाही नगर्दा राज्यको ढुकुटीमा आउनुपर्ने राजस्व गुमिँरहेको छ । यता, यात्रुले जोखिमपूर्ण यात्रा गर्नुपरिरहेको छ । काठमाडौँ उपत्यकाभित्र कुनै पनि रोडमा ट्राफिकले सवारी अनुगमन गरेको भेटिँदैन । सडकमा २० वर्षे सवारीसाधन धुँवाको मुखले फालेर गुडिँरहेको देखिन्छ । तर, ट्राफिकले ती गाडीलाई कारवाही गर्दैन । भक्तपुरमा दिनैपिच्छे ट्राफिक सडकमा उभिएर गाडीको स्पिड चेक गर्थे । गेटाघरको दुर्घटनापछि त्यो पनि रोकिएको छ । दुर्घटनामा एक नागरिकको ज्यान गयो, जुन दुखलाग्यो कुरा हो । सो घटनाको फाइदा भने यातायात व्यवसायीलाई भएको छ । ट्राफिकले चेकिङ नगरेपछि राजस्व तिर्नपरेन । राज्यलाई त घाटा भयो । ट्राफिक नियम उल्लंघन गर्न सवारी चालकहरूले छुट पाएका छन् । विगतदेखि नै यातायात व्यवसायीको एउटै दाउ छ- राज्यलाई कमजोर बनाउने, यात्रुलाई लुट्ने र सञ्चारकर्मीलाई ठाँटेने । गेटाघरको घटनाले उनीहरूलाई राहत दिलाइदियो ।

भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, यातायात व्यवस्था विभाग, ट्राफिक कार्यालय जाने, भ्रमण गरी गर्न अनि सरकारलाई निर्णय कार्यान्वयन गर्न नदिने । आफ्नो योजनामा सफल नभएमा गाडी ग्यारेजमा थन्काउने, सडकमा रमिता देखाउने र यात्रुलाई दुख दिने काम गर्दै आएका थिए । उनीहरू ट्राफिकलाई सवारी चेक गर्न रोक्ने दाउमा थिए । जुन गेटाघरको घटनाले पूरा गरिदियो । सरकार पनि यातायात

व्यवसायीसँग कति डराएको ? एउटा घटनापछि सवारी अनुगमन गर्न रोक्नु लज्जास्पद छ । जबकि ट्राफिकको गल्ली पनि थिएन । राष्ट्रपतिनिवास महाराजगञ्जमा छ । प्रधानमन्त्रीनिवास बालुवाटारमा छ । संसद् भवन बानेश्वर र मन्त्री, प्रधानमन्त्री जतिबेला पनि सिंहदरबारमा बस्छन् । यातायात व्यवस्था विभाग भिन्नभवनमा छ । बालकुमारीबाट चल्ने नेपाल यातायात यी सबै कार्यालय पार गर्दै आफ्नो गन्तव्यमा पुग्छ । नेपाल यातायातमा खचाखच यात्रु हुन्छ । ठोकैसम्म यात्रु भुङ्गुडाइएको हुन्छ । हात छुट्यो कि ज्यान गयोको अवस्था छ । तर, सरोकारवालाको यसतर्फ ध्यान जाँदैन । देखेर पनि अनदेखा गरिँदछन् । उपत्यकाभित्रको हालत त यस्तो छ भने दुर्गमको हाल के छ ? अनि कहाँ छ सरकार ?

राजधानीमै सवारीसाधनको अवस्था हुम्लामा भन्दा गयगुणिएको छ । २५ घटा सिट तोकिएको सवारीसाधनले ७० जनासम्म हालिन्छ । ट्राफिक के हेरेर बसेको छ ? केपी शर्मा ओली प्रधानमन्त्री भएको दुई महिना हुन लाग्यो । यो अवधिमा उनले सभिनलयायक त्यस्तो केही काम गरेका छैनन् । उनी हावा गफ ठोकनै व्यस्त छन् भने उनका मन्त्री जनता र सञ्चारकर्मी भुङ्गुडान । चार दशकदेखि दर्ता बन्द रहेको कालो प्लेटको ट्याक्सी, फो स्टक टेम्पो, ढुवानी गाडीको नयाँ दर्ता खोल्न उनले चासो देखाएनन् । वरु महिला प्रधानमन्त्री बनाउनुपर्छ भनेर सस्तो लोकप्रियता कमाउनमै व्यस्त छन् ।

महिना दिनअगाडि तीजको कार्यक्रम गरे, समाज भड्काए । तर, राष्ट्र र जनताको हितमा काम गर्न उनलाई चासो भएन । प्रधानमन्त्री ओली हुनेखाने महिलालाई मात्र चिन्छन् । देशमा राष्ट्रपति, प्रधानन्यायाधीश, सभामुखसम्म महिला बनिँसकेका छन् । अब उनी महिला प्रधानमन्त्री बनाउने दौडामा छन् ।

जो आए पनि महिलाको अवस्था फेरिने होइन । ओलीजस्तै त हुन्छन् नि । हुनेखाने महिलालाका लागि महिना अगाडिदेखि दर राख्छन्, रमरुम गर्छन् । आर्थिक अवस्था कमजोर भएका महिलाहरूको पीडा कसैले देख्दैनन् । ओलीले अब कि काम गर्नुप्यो कि पद छोड्नुप्यो ? देश र जनता खेलौना होइनन् । ओली आफैँ भ्रष्टाचार काण्डमा मुछिएका छन् । भापाको गिरीबन्धु टी स्टेटको जग्गा सट्टाको निर्णय उनैले गरेका हुन् । अनि यस्ता व्यक्तिले देशमा सुधार गर्छन् ? भ्रष्टाचार रोक्छन् ?

देशको प्रधानमन्त्री र यातायातमन्त्री एमालेको र गृहमन्त्री कांग्रेसको छ । यातायात व्यवसायीलाई योभन्दा अरु के चाहियो ? उनीहरूले भनेको पूरा हुने भैगो । सडकमा उभिएका ट्राफिकलाई सार्वजनिक यातायात किन अनुगमन नगरेको ? सरकारले २० वर्षे पुरानो सवारीसाधन हटाउने निर्णय गरेको छ, तपाईंहरूले किन कार्यान्वयन नगरेको ? भनेर सोध्यो भने जवाफमा उनीहरू भन्छन्, 'हामीलाई निर्देशन आएको छैन । माथिबाट निर्देशन आयो भनेमात्र कार्यान्वयन गर्ने हो ।'

२० वर्षे गाडी हटाउने भनी २०७९ भदौ १९

त्यहाँ राजनीतिक दलहरूबीच समझदारी नहुँदा विधेयकले गति लिनसकेको छैन । संसदीय समितिमा पनि धेरै संशोधनको धेरै कुरा आएको छ । तर, हामी आशावादी छौं यो ऐन चाँडै प्रक्रियामा गएर पारित हुने छ । वर्तमान सन्दर्भमा हाल रहेका राजनीतिक दलहरूबीच सशक्त र जुम्फारुखालको निजामती सेवा बनाउने गरी संघीय निजामती ऐन जारी गर्ने कार्य गर्न सकेमा यस वर्षको निजामती सेवा दिवसको सार्थकता रहने देखिन्छ ।

स्थायी सरकारको रूपमा लिइने निजामती कर्मचारी कार्यअवधि नसकिँदै चाँडो चाँडो सुरुवा हुने परिपाटीले पनि कर्मचारी प्रशासनमा केही समस्या ल्याएको छ । कर्मचारीको समग्र व्यवस्थापन र परिचालनका लागि ऐन कानुनको महत्त्वपूर्ण भूमिका हुने गर्दछ । ऐनको अभावमा प्रशासनिक र व्यवस्थापकीय कार्य चुनौतीपूर्ण बन्दै गएको छ । ऐन नै नभएपछि कुन विजलाई पालना गर्ने, त्यसैले जुन कार्यालयमा जसले नेतृत्व गरेको हुन्छ, उहाँहरूले गरेको निर्णयलाई आधार मानेर जानुपर्ने बाध्यता छ । अहिलेको मुख्य समस्या ऐन नै नभएकाले कर्मचारीको व्यक्तिगत र मनोमानीरूपमा सुरुवा गर्ने प्रवृत्ति बढिरहेको छ ।

पहिले यस्तो थिएन । निश्चित अवधि तोकिएको हुन्थ्यो, व्यवहारमा पनि लागू हुन्थ्यो । यसको समाधान ऐन आएपछि नै हुन्छ । कर्मचारीचक्रमा पनि राम्रा र खराब मान्छे दुवै हुन्छन् । सर्वोत्कृष्ट कर्मचारीको मापदण्ड बनाएर तल्लो तहदेखि माथिल्लो स्तरसम्मका कर्मचारीमा पारदर्शी वातावरण बनाउन सकेको भए निश्चय नै नेपालमा धेरै उत्कृष्ट कर्मचारी छन्, योग्य र सक्षम छन् । तर, मापदण्डको अभावमा अन्तिम समयमा निश्चित क्षेत्रमा खोजेर उत्कृष्ट कर्मचारी पाउन कठिन हुन्छ । निजामती प्रशासनमा वित्तीय अनुशासनको कुरा पनि आउने गरेको छ । अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको त्रासले कर्मचारीहरू निर्णय प्रक्रियामा डराउने प्रवृत्ति पनि पछिल्लो समय देखिएको छ । वित्तीय उत्तरदायित्वका लागि आर्थिक ऐन तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन र नियमावली २०७६ को पालना गर्नु निजामती कर्मचारीको कर्तव्य हो । कर्मचारीमा चाँडो सुरुवा हुँदा विषय विज्ञता र निर्णय क्षमताको पनि कमी हुन्छ । अर्को कुरा कर्मचारीमा पनि सबै राम्रा छन् भन्न सकिँन, केहीको अज्ञानता र गलत मनसायले पनि नकारात्मक आचरणमा लागेका हुन्छन् । त्यसैले ऐन कानुनको कसैले उल्लंघन गरेमा निर्णय प्रक्रियामा आर्थिक ऐनविपरित गएमा अख्तियार जस्ता नियमक निकायले अनुसन्धान र छानविन गरेर कानुनी दायरामा ल्याउनुपर्ने विषय स्वाभाविक हुन् । अन्त्यमा निजामती सेवाको आदर्श र यस क्षेत्रमा अन्य क्षेत्रबाट हुने व्यवहारले सुशासन र प्रशासनप्रति जनविश्वास जाहेर गर्दछ । रासस

(लेखक सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका सहसचिव एवं प्रवक्ता हुन्)

मनन्योग्य

चाणक्य नीति

ईश्वर त अत्यन्तै दयालु छन्, उनैले त हजुरलाई मसम्म पठाए । चाणक्य अर्थात् विष्णुगुप्तका यस्ता कुरा सुनेर पण्डितजी केही हाँसे अनि भने- 'कुनै चिन्ता छैन, तिमी मसँग हिंड, म गाउँको एक पाठशालाको अध्यापक हुँ अनि म पनि एकले छु । ती पण्डितजी आफ्नो गाउँमा पुगे । दुई तीन दिनको सेवापछि विष्णुगुप्त स्वस्थ पनि भए । एक दिन विष्णुगुप्तले पण्डितजीसँग भने- 'हजुरले म अनाथलाई पितातुल्य स्नेह दिनुभयो, म हजुरको ऋणबाट कसरी मोक्ष पाउँला ! मेरा पिताजी धेरै पठाउने इच्छा गर्नुहुन्थ्यो । के हजुर मलाई शिक्षा दिनुहुन्छ ?' 'किन हुँदैन बाबु ! शिक्षा दिनु नै हाम्रो धर्म हो । म जति योग्य छु, तिमीलाई पनि अवश्य योग्य बनाउछु', पण्डितजीले भने ।

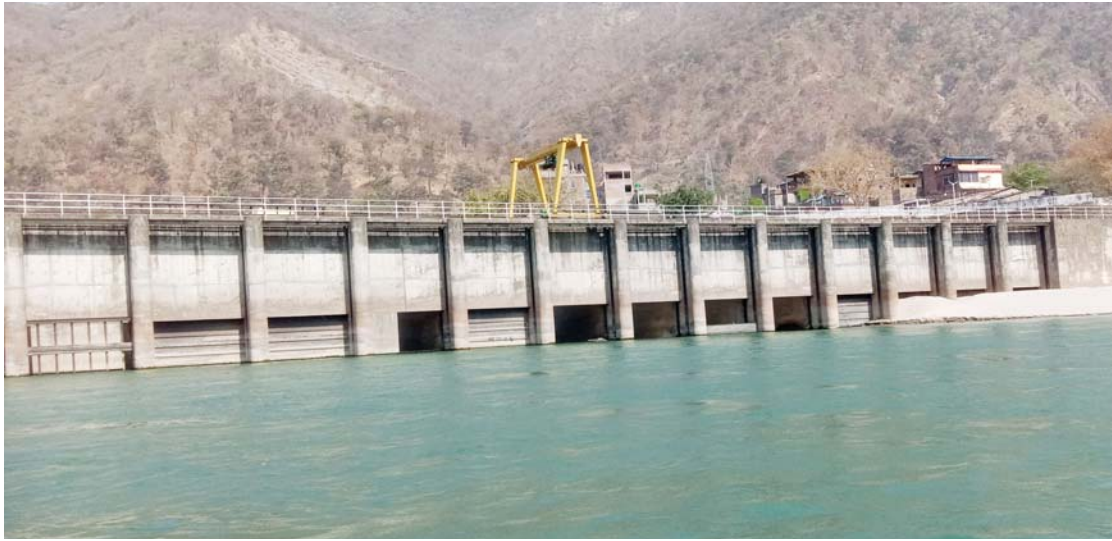
विष्णुगुप्त पण्डित राधामोहनको पाठशालामा विद्या पढ्न थाले । उनको लगनशीलता, बुद्धि, चातुर्य केही दिनपछि अगाडि आउन लाग्यो । कुनै विद्यार्थीलाई धेरै घोके (रटे) पनि हेक्कै नहुने कुनै कुरा ती विष्णुगुप्त सुनेर मात्र कण्ठस्थ (मुखाग्र) गर्दथे प्रत्येकमा मुखबाट विष्णुगुप्तको प्रशंसा सुनिन्थ्यो । धेरै समयमा नै जिज्ञासु विष्णुगुप्तले गुरुका खुट्टा दबाउँदै तक्षशिला विश्वविद्यालयमा अध्ययन गर्ने आफ्नो इच्छा प्रकट गरे । यो कुरा सुन्दा पण्डित राधामोहन गद्गद् भए । उनले विष्णुगुप्तलाई अँगाले हालेर आँखाभरि आँसु पार्दै भने- 'बाबु ! तिमीले मेरो मनको बोली बोल्थ्यौ, मेरो आफ्नो ठूलो इच्छा थियो कि यो विद्यालयको कुनै विद्यार्थी तक्षशिला गएर ज्ञान आर्जन गर्नहुन्छ । के हजुर मलाई उच्च पारोस् र मलाई तिमी प्रतिक्रिया दिएर, तिमी विलक्षण बुद्धिप्रति पूरा विश्वास छ, तिमी एक दिन यो विद्यालयलाई पनि महाविद्यालयको स्तर प्रदान गर्न सक्नेछौ । तिमी तक्षशिला विश्वविद्यालयमा हजारौं विद्यार्थी बीचमा स्वाती नक्षत्रभ्रँ महाविद्यालयको स्तर प्रदान गर्न सक्नेछौ । तिमी तक्षशिला विश्वविद्यालयमा हजारौं विद्यार्थी बीचमा स्वाती नक्षत्रभ्रँ चेक गर्न रोक्ने दाउमा थिए । जुन गेटाघरको घटनाले पूरा गरिदियो । सरकार पनि यातायात

जानकारी

अब यस दैनिकले हरेक दिन पत्र-मञ्जुषा स्तम्भ सुरु गरेकाले पाठक वर्गहरूले आफूले चाहेको विषय वस्तु, सरकारी निकायको काम कारवाही वा पत्रिकामा सम्प्रेषण भएको समाचारका बारेमा पत्र लेख्नु भएमा त्यसलाई जस्ताको त्यस्तै प्रकाशन हुने जानकारी गराइन्छ । सँ.

prabhaddailynews@gmail.com
facebook.com/prabhaddailynews

वरदान बन्थो राष्ट्रिय गौरवको आयोजना

मलनाथ खनाल

भजनी- डेढ दशक अगाडि सुरु भएको राष्ट्रिय गौरवको आयोजना रानी जमरा कुलरिया सिंचाइ आयोजनाको म्याद सकिन १० महिना बाँकी छ। नेपाल सरकार र विश्व बैंकको साभेदारीमा आव २०६६/६७ सालदेखि सुरु भएको आयोजनाले कैलालीको दक्षिण पूर्वी क्षेत्रका किसानको परम्परागत सिंचाइ प्रणालीलाई विस्थापित गर्दै आधुनिक र १२औं महिना सिंचाइको पहुँचमा पुऱ्याउने उद्देश्य राखेको थियो। त्यसैअनुसार किसानले अहिले आयोजनाबाट प्रत्यक्ष लाभ लिइरहेका पनि छन्।

कुल १४ हजार ३०० हेक्टर क्षेत्रफलमा सिंचाइ सुविधा पुऱ्याउने लक्ष्य रहेको आयोजना विश्व बैंकसँगको सम्झौताअनुसार चालु आर्थिक वर्षको असारमा सम्पन्न हुँदै छ। म्याद सकिन १० महिना मात्रै बाँकी रहेदा आयोजनाको प्रगति भने ७४ प्रतिशतमा सीमित छ। २७ अर्ब ७० करोड रूपैयाँको खरिद गुरुयोजना स्वीकृत भएको आयोजनाले गत आर्थिक वर्षसम्म करिब २० अर्ब बजेट खर्च गर्न सकेको छ। भौतिक प्रगतिका आधारमा आयोजनाले गरेको खर्च सन्तोषजनक हो। तर म्याद सकिन लाग्दा सतप्रतिशत प्रगति हुने सम्भावना निकै कम छ। रानी जमरा कुलरिया सिंचाइ आयोजना कार्यालयका सूचना अधिकारी नवीन पौडेलले भने, 'बाँकी काम सम्पन्न गर्नतिर आयोजनाको तर्फबाट हामी लागिपर्येका छौं। अशा गतौं काम सम्पन्न हुन्छ।' आयोजना हालसम्म दुई चरणमा सञ्चालन भएको थियो।

सूचना अधिकारी पौडेलका अनुसार पहिलो चरणको आयोजनाको मूल नहरको काम नेपाल सरकारको लगानीमा भएको थियो भने शाखा नहर निर्माणको काम अर्थात् दोस्रो चरणमा विश्व बैंकको सहयोग रहेको छ। आयोजना सम्पन्न भए टीकापुर नगरपालिका, जानकी गाउँपालिका र लम्कीचुहा नगरपालिकाको केही क्षेत्रभित्रका ३४ हजार ५८९ घरधुरी आयोजनाबाट लाभान्वित हुने छन्। दोस्रो चरणको कार्यक्रम स्वीकृत हुँदा आयोजनाले शाखा नहरको काम तीन भागमा विभाजन गरेर सुरु गरेको थियो। रानी, जमरा र कुलरिया गरी तीन भागमा विभाजन भएको आयोजनाले एउटा शाखाको लागि करिब ५० करोड रूपैयाँ खर्च गरेको छ।

'परम्परागत रूपमा किसानले विभाजन गरेको नामकै आधारमा आयोजनाले कामको वर्गीकरण गरेका थियो,' सूचना अधिकारी पौडेल भन्छन्, 'त्यसैअनुसार आयोजनाको ठेक्का भएर तीन ठेकेदार कम्पनीले कामको जिम्मा लिएका थिए।' रानी जमरा कुलरिया सिंचाइ आयोजनाअन्तर्गत कुलरिया सिंचाइ कुलोमाफर्त थप छ हजार हेक्टर क्षेत्रफलमा सिंचाइ सुविधा पुऱ्याउने गरी नेपाल सरकारको लागतमा काम सुरु भएको छ। आयोजनाले लम्की स्टेसनसम्मको काम सम्पन्न गरेपछि शाखा कुलो निर्माणका लागि नेपाल सरकारले आफ्नै स्रोतबाट बजेट विनियोजन भएसँगै सिंचाइको पहुँच १४ हजार ३०० हेक्टरबाट २० हजार ३०० हेक्टर क्षेत्रफल पुगेको इन्जिनियर पौडेलको भनाइ छ। आयोजनाले ठेक्काको प्रक्रिया सुरु गर्ने तयारी गरेको छ।

जमरा कुलोको काम ९९ प्रतिशत आयोजनाको जमरा कुलोतर्फको कामको प्रगति ९९ प्रतिशत पुगेको आयोजनाले जनाएको छ। रामेछाप शोर्पा कान्छाराम जेभीले ठेक्का पाएको जमरा कुलोको काम लगभग सकिएको कम्पनीका निर्देशक छिरेड शोर्पाले बताए। उनका अनुसार संरचनागत काम सम्पन्न भएर भुक्तानीको काम बाँकी रहेको छ। 'हामीले काम सम्पन्न गरिसकेका छौं। सामान्य काम र भुक्तानीमात्रै बाँकी छ। दसैँसम्म सबै सम्पन्न गर्नेगरी लागेका छौं,' उनले भने, 'दसैँपछि आयोजना हस्तान्तरण गर्ने तयारी गरेका छौं।' २०७७ को अन्तिममा ठेक्का सम्झौता भएको आयोजनाको काम तीन वर्षमा सम्पन्न भएको शोर्पाले बताए। आयोजनाको संरचनागत प्रगतिको प्रमुख आधार जमरा कुलो बनेको छ।

रानीको प्रगति ८५ प्रतिशतमात्रै आयोजनाको रानी कुलोतर्फको कामको स्थिति निकै निराशाजनक देखिएको छ। गौरी पार्वती जेभीले ठेक्का पाएको रानी कुलोको प्रगति गत आर्थिक वर्षको अन्तिमसम्म ४५ प्रतिशतमात्रै देखिएको छ। सम्झौताअनुसारको म्याद कार्यसकदै छ। त्यो समयावधिभित्र रानी कुलोको काम सम्पन्न हुने स्थिति निकै कम छ। आयोजनाको तर्फबाट कम्पनीलाई ताकेता भइरहेको छ। काम सम्पन्न हुने सम्भावना निकै कम छ। सम्झौता भएअनुसारको समयावधि काम सम्पन्न नभए ठेक्का तोड्ने सम्मको प्रक्रिया आयोजना कार्यालयले सुरु गरेको छ।

राजीको प्रगति ८५ प्रतिशतमात्रै

उता निर्माणको जिम्मा पाएको गौरी पार्वती जेभीका प्रबन्धक रामकुमार थापाले सम्झौता भएको दुई वर्षपछि काम सुरु भएको हुँदा कामको प्रगति कम देखिएको बताए। 'पहिले अर्कै कम्पनीले काम गर्छौं भनेको थियो। दुई वर्षसम्म त्यसै काम नगर्दा अहिले समस्या आयो,' उनले भने, 'अहिले हामी आफैँ लागेका छौं। अहिले दुई सिफ्टमा काम भइरहेको छ। सम्भवतः समयमा काम सम्पन्न गर्ने गरी कामको गति बढाएका छौं।' उनले आयोजनाको काम समयमा सम्पन्न नगरे आफैँलाई घाटा हुने भन्दै गम्भीरतापूर्वक कामको गति बढाइएको बताएका छन्।

कुलरिया कुलोको कामको प्रगति पनि सन्तोषजनक देखिएको छैन। हाई हिमाल हाइड्रोपावर कन्स्ट्रक्सनले कामको जिम्मेवारी पाएको आयोजनाको म्याद आउने मंसिरमा सकिँदै छ। यो स्थितिसम्म आयोजनाको प्रगति ६५ प्रतिशतमात्रै देखिएको छ। 'सम्झौता भएको म्यादसम्म काम सम्पन्न हुने सम्भावना कुतैबाट देखिँदैन,' साइड इन्चार्ज प्रशान्त चौधरी भन्छन्, 'अहिले वर्षातको समयमा काम गर्न सकिएको छैन। असोजभन्दा अगाडि काम सुरु हुने स्थिति पनि कम छ। त्यसपछिको समयमा बाँकी रहेको ३५ प्रतिशत काम सकिँदैन।' नदी नियन्त्रणमा अर्बौँ खर्च

सिंचाइसँगै नदी कर्णाली नदी नियन्त्रणमा पनि अर्बौँ बजेट खर्च गरेको छ। खासगरी टीकापुर नगरपालिका र जानकी गाउँपालिकामा वर्षौंदेखि कर्णाली नदीको जोखिमलाई कम गरेको स्थानीय समाजसेवी रामबहादुर सुनारको भनाइ छ। नदी नियन्त्रणका लागि २५ किलोमिटर तटबन्धको काम भएको छ। कर्णाली नदीमा तटबन्धको काम सफल नभएपछि ठूलो ढुंगा खसालेर नदी नियन्त्रणको काम आयोजनाले गरेको छ। अहिले पनि नदी नियन्त्रणको काम आयोजनाले गरिरहेको छ। पुल पथरैया नदीमा तीन ठूला पुल निर्माण भइरहेका छन्। २० मिटरभन्दा कम लम्बाइ भएका १३ भन्दा बढी पुल निर्माण भएका छन्। सडक सञ्जाल विस्तारमा पनि आयोजनाको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको पाइन्छ। 'स्थानीय सरकारको बजेटले कहिल्यै नबन्ने सडक आयोजनाको लागतमा बनेका छन्,'

रामबहादुर भन्छन्, 'आयोजना दक्षिण पूर्वी क्षेत्रका स्थानीयका लागि वरदान बनेको छ।' आयोजनाबाट विद्युत् उत्पादन राम्ररी चलाइएको छ। ४.७ मेगावाट क्षमता रहेको विद्युत् गृहले हाल ३.१ मेगावाट विद्युत् उत्पादन गरिरहेको छ। तीनवटा युनिटबाट विद्युत् उत्पादन लक्ष्य रहेको विद्युत् गृहले हाल दुईवटा युनिटबाट विद्युत् उत्पादन गर्दै आएको छ। विद्युत् गृहमा आयोजनाले एक अर्ब रूपैयाँ लगानी गरेको छ। यस आयोजनाबाट विद्युत् बेचेर वार्षिक ३० करोड रूपैयाँ आम्दानी गर्ने लक्ष्य लिइएको छ। हाल विद्युत् उत्पादन भएर राष्ट्रिय प्रसारणमा जोडिएको छ। विद्युत् गृह सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि तयार भएको छैन। अध्ययनका नाममा कार्यविधि सात महिनादेखि मन्त्रालयमै रहेको आयोजनाले जनाएको छ। आयोजनाले पुसमै कार्यविधि तयार पारेर स्वीकृतिका लागि ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयमा बुझाएको थियो।

रामबहादुर भन्छन्, 'आयोजना दक्षिण पूर्वी क्षेत्रका स्थानीयका लागि वरदान बनेको छ।' आयोजनाबाट विद्युत् उत्पादन राम्ररी चलाइएको छ। ४.७ मेगावाट क्षमता रहेको विद्युत् गृहले हाल ३.१ मेगावाट विद्युत् उत्पादन गरिरहेको छ। तीनवटा युनिटबाट विद्युत् उत्पादन लक्ष्य रहेको विद्युत् गृहले हाल दुईवटा युनिटबाट विद्युत् उत्पादन गर्दै आएको छ। विद्युत् गृहमा आयोजनाले एक अर्ब रूपैयाँ लगानी गरेको छ। यस आयोजनाबाट विद्युत् बेचेर वार्षिक ३० करोड रूपैयाँ आम्दानी गर्ने लक्ष्य लिइएको छ। हाल विद्युत् उत्पादन भएर राष्ट्रिय प्रसारणमा जोडिएको छ।

आयोजनाबाट विद्युत् उत्पादन

विद्युत् गृह सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि तयार भएको छैन। अध्ययनका नाममा कार्यविधि सात महिनादेखि मन्त्रालयमै रहेको आयोजनाले जनाएको छ। आयोजनाले पुसमै कार्यविधि तयार पारेर स्वीकृतिका लागि ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयमा बुझाएको थियो।

कृषि क्षेत्रमा पनि अर्बौँ खर्च

गौरवको आयोजनाअन्तर्गत कृषि लक्षित कार्यक्रममा पनि अर्बौँ खर्च भएको छ। कृषि कार्यक्रम कार्यान्वयन एकाइमाफर्त किसानलाई अनुदानमाफर्त ठूलो सहयोग गर्दै आएको छ। कृषि औजार, बीउविजन, भौतिक संरचना निर्माणदेखि विज्ञानकार्यक्रम, केरा खेती, तरकारी खेती, पशुपालनलागतका क्षेत्रमा कार्यान्वयन एकाइले किसानलाई सहयोग गरिरहेको कार्यक्रम कार्यान्वयन एकाइका प्रमुख भरत कँडेल बताउँछन्।

किसान, कृषि सहकारीलाई अनुदानमाफर्त कृषि क्षेत्रमा ठूलो खर्च गरेको आयोजना आफूहरूका लागि वरदान भएको स्थानीय किसान धनसिंह साद बताउँछन्। 'कयौँ किसानलाई आयोजनाले व्यावसायिक किसान बनाएको छ। कृषि क्षेत्रलाई आधुनिकीकरणमा लैजान आयोजना निकै फलदायी बनेको छ,' उनी भन्छन्। कृषि कार्यक्रम कार्यान्वयन एकाइले सात करोड रूपैयाँको लागतमा शीतभण्डार निर्माण गर्दै छ।

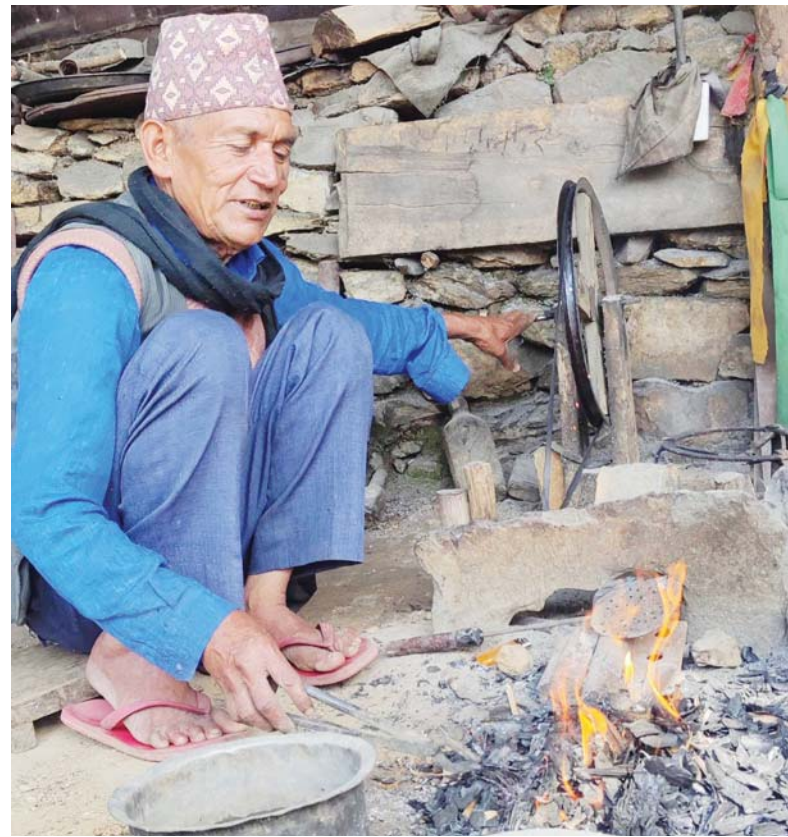
तेस्रो चरणको कार्यक्रम कति सठ्ठम ?

दोस्रो चरणको कामको समयावधि सकिँने लाग्दा तेस्रो चरणमा म्याद थप हुने कि नहुने भन्ने चासो बढ्दै गएको छ। आयोजनाका अनुसार तेस्रो चरणको कार्यक्रम स्वीकृत हुने सम्भावना रहेको छ। तर, कुलरिया कुलोमाफर्त पथरैया नदीदेखि कान्छा नदीसम्म काम गर्ने गरी तेस्रो चरणको कार्यक्रम स्वीकृत हुनसक्ने स्थिति रहेको आयोजनाले जनाएको छ। 'तेस्रो चरणको कार्यक्रम स्वीकृत भए पनि रानी र जमरालाई छोडेर लम्की क्षेत्रतिर आयोजना केन्द्रित हुनसक्छ। त्यसका लागि हामीले पेस गर्नुपर्ने योजना पेस भइसकेको छ भने अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत भएर विश्व बैंकमा पेस भएको छ,' आयोजना कार्यालयका सूचना अधिकारी पौडेलले भने, 'तेस्रो चरणमा रानी जमरा कुलरियाका लागि आयोजनाको काम थप हुने सम्भावना निकै कम छ।' पथरैयादेखि कान्छा नदीसम्मको आयोजना स्वीकृत भए थप १८ हजार हेक्टर क्षेत्रफलमा सिंचाइ सुविधा पुग्ने छ। त्यसपछि आयोजनाबाट ३८ हजार ३०० हेक्टर क्षेत्रफलमा सिंचाइ सुविधा पुग्ने छ। पथरैया नदीदेखि कान्छासम्म आयोजनाको क्षेत्र विस्तार हुँदा कैलालीको बर्दोरिया गाउँपालिका, घोडाघोडी नगरपालिका, जोशीपुर गाउँपालिका र भजनी नगरपालिकासम्म सिंचाइको पहुँच पुग्ने छ। रासस

खोनाम (न्यागी) पर्व चितवनको रत्ननगर नगरपालिका-१० स्थित गामबेसी चेपाङ संरक्षण केन्द्रमा शनिबार ढुङ्गा ठोकेर खोनाम (न्यागी) पर्व मनाउँदै चेपाङ समुदाय। चेपाङ समुदायको महत्त्वपूर्ण पर्व न्यागी घरमा नयाँ अन्न भित्रिएको खुसियालीमा मनाउने गरिन्छ। घरमा उत्पादन भएका अन्नको यसरी पूजा गरेपछि मात्रै खान मिल्ने परम्परा रहेको छ। तस्विर: कृष्ण आचार्य/रासस

आरन पेसाले घर व्यवहार धान्न मुस्किल

दाखुला- पछिल्लो समयमा बढ्दै गएको आधुनिकीकरणले दाखुलामा आरन पेसा लोप हुँदै गएको छ। विगत केही वर्षमा हौंसिया, कुटो, कोदालो, बच्चरोगलायत धेरै औजार निर्माण गर्ने आरन समुदायलाई आधुनिक र व्यावसायिक बनाउन नसक्दा हराउन थालेको छ। शैत्यशिखर नगरपालिका-६ का पदमे लुहार युवा पुस्ताले आरन पेसा गरेर जीविकोपार्जन गर्न मुस्किल भएको बताउँछन्। 'यसबाट आय आर्जन खासै छैन,' उनले भने, 'यो पेसा गरेर

परिवार पाल्न धौ धौ परेपछि यसप्रति युवा पुस्ताको आकर्षण छैन।' दिनरात काम गरे पनि आरन पेसा गर्नेले उचित पारिश्रमिक पाउँदैनन्। उनीहरूलाई स्थानीय सरकारको पनि कुनै सहयोग छैन। 'सरकारले आधुनिक आरन उपलब्ध गराएको भए सहज हुने थियो,' लुहार भन्छन्। नयाँ पुस्ताले चासो नर्दिदा आरन पेसा हराउँदै गएको स्थानीय तेजुवा लुहारले भने। राज्यले अन्य पेसा व्यवसायीलाई जस्तै आरन पेसा

गर्नेलाई पनि सहयोग र आवश्यक व्यवस्था मिलाइदिने यस पेसामा अडिग्रहण सहयोग पुग्ने उनको भनाइ छ।

पर्याप्त आम्दानी नहुने र भ्रुणभटिलो हुने हुँदा युवाले आरन पेसा छाड्दै गएको मालिकार्जुन गाउँपालिका-३ का फगिर टमाटा बताउँछन्। पछिल्लो समय युवाहरू परम्परागत पेसाभन्दा पनि वैदेशिक रोजगारका लागि बढी आकर्षित बन्न थालेको उनको भनाइ छ। दिनभर फलाम पिटेर सामग्री निर्माण गरेअनुसारको ज्याला नपाउने हुँदा आरन पेसा लोप हुन थालेको टमाटा बताउँछन्। औजार बनाएबापत थोरै अन्नको भरमा वर्षभरि औजार मर्मत र निर्माण गर्नुपर्ने अवस्था अहिले पनि कायम रहेको उनको भनाइ छ।

आरन पेसा व्यावसायिक बन्न नसक्नु, पेसालाई सम्मान हुने वातावरण नहुनु तथा सरकारले सहयोग नगर्नु जस्ता कारणले यो पेसा ओझेलमा परेको हो। विभिन्न किसिमका औजार उत्पादन गरे पनि बजारको समस्या भएको स्थानीय गोकर्ण लोहारको भनाइ छ। गाउँगाउँ पुगेर बिक्री गरे पनि परिश्रम गरे अनुसारको पैसा नउठ्ने उनी बताउँछन्।

१६ वर्षको उमेरदेखि आरन पेसा सभ्दादे आएका लोहार ७५ वर्ष हुँदासम्म यही पेसामा सक्रिय छन्। परम्परागत रूपमा गर्दै आएको आरन पेसाबाट परिवारको खर्च धान्न समस्या भएको उनको भनाइ छ। यो पेसामा आफ्नो भविष्य खोजी रहेका युवाहरूका लागि आधुनिक मैसिन र बजारीकरणमा स्थानीय सरकारले ध्यान दिनुपर्ने लोहारको माग छ।

समाजले हेर्न दृष्टिकोण र पेसाको सम्मान नहुँदा युवामा परम्परागत पेसाप्रति आकर्षण घट्न थालेको छ। युवाहरू पुरानो पेसाभन्दा अरु नै व्यवसाय गर्न र विदेश जान मन पराउन थालेपछि परम्परागत आरन पेसा लोप हुने अवस्थामा पुगेको छ। रासस

Damak Municipality

Office of the Municipal Executive

Damak, Jhapa
Koshi Province, Nepal

INVITATION FOR ONLINE BIDS

Date of publication : 08-09-2024

The Damak Municipality, Office of the Municipal Executive invites electronic bids from eligible bidders for Procurement of Following Projects under National Competitive Bidding (NCB).

S. N.	Contract Identification No	Name of Project	Cost of Document NRs.	Bid Security Amount NRs.
1	DMO/JHAPA/PAD/2081/82	Procurement of Sanitary Pad-Damak Municipality 2081/82	3,000	90,000

❖ Eligible Bidders may obtain further information from <https://bolpatra.gov.np/egp/>

Information to deposit the cost of bidding document Name of the Bank: Rastriya Banijaya Bank, Damak Branch A/C Name: : DAMAK NA.PA.(GA-1-1)-AANTARIK RAJSA A/C No.: 2140100301010002	Information to deposit the Bid Security Name of the Bank: Rastriya Banijaya Bank, Damak Branch A/C Name: : DAMAK NA.PA.(GA-3)-DHARAUTI ACCOUNT A/C No.: 2140100303000002
--	--

Chief administrative officer

बलिउड चलचित्र स्त्री २ तुलो रिक्शनपछि ओटीटी प्लेटफर्ममा रिलिज हुने भएको छ । श्रद्धा कपूर र राजकुमार राव स्टार हरर कमेडी चलचित्र स्त्री २ सन् २०१८ को सुपरहिट फिल्म स्त्रीको सिक्वेल हो । ६ वर्षपछि अमर कौशिक निर्देशित र दिनेश विजानको निर्माणमा बनेको फिल्मको सिक्वेलले बक्स अफिसमा धुम मच्चाइरहेको छ । फिल्मले हालसम्म घरेलु बक्स अफिसमा ५ पय करोड मारुभन्दा बढीको व्यापार गरिसकेको छ । रिपोर्टका अनुसार, स्त्री २ सेप्टेम्बर २७ मा ओटीटी प्लेटफर्म एमाजिन प्राइम मिडियोमा स्ट्रिम गर्न गइरहेको छ ।

आइतबार, २३ भदौ २०८१ (Sunday, September 08, 2024)

बागलुङमा 'बसन्त' को छायांकन

स्वस्तिका खड्का लगायतले क्यामेरा, स्क्रिप्ट र क्याप बोर्ड पूजा गरेका थिए । मुहूर्तपछि शान्ति पदयात्रा पनि निकालिएको थियो । बागलुङस्थित सपूतको जन्मथलो धम्जा गाउँसहितका क्षेत्रमा करिब २५ दिन फिल्मको छायांकन हुने जनाइएको छ । दशैं र तिहारको बीचमा भने काठमाडौं र तराई क्षेत्रमा छायांकनको तयारी गरिएको निर्देशक सपूतले बताए ।

सुसन प्रजापतिको छायांकन रहने फिल्ममा प्रकाश र स्वस्तिकालाई अनुप बराल, कमलमणी नेपाल, प्रकाश घिमिरे, प्रभात पाल ठकुरी, खड्कबहादुर पुन, शिवांशी श्री लगायतको पनि अभिनय रहनेछ । यसमा प्रकाश स्वयंको लेखन छ भने गीत पनि उनले नै तयार पारेका छन् । तीन करोड बजेट अनुमान गरिएको फिल्मलाई आगामी चैत २२ गतेबाट प्रदर्शन गरिनेछ ।

काठमाडौं (प्रस)- फिल्म 'परदेशी २'बाट अभिनेता बनेका गायक प्रकाश सपूतको नयाँ फिल्म बसन्तको छायांकन शुरू भएको छ । फिल्मको छायांकन बागलुङको धार्मिक स्थल कालिका मन्दिरमा फिल्मको मुहूर्त गरिएको हो । प्रकाशसहित अभिनेत्री

'दोस्रो डम्फु साँभ'को तयारीमा विश्व दोड

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- गायक तथा संगीतकार विश्व दोड 'दोस्रो डम्फु साँभ-२०८१' को तयारीमा जुटेका छन् । उनी आफ्नो ब्याण्ड 'ल्लास्सो म्युजिकल ब्याण्ड'को साथमा डम्फु साँभमा प्रस्तुत हुने तयारीमा जुटेका हुन् ।

आगामी असोज १२ गते दरवारमार्गस्थित लिखिबड लाउञ्ज एण्ड बारमा डम्फु साँभ अयोजना हुनु तय भएको छ । कार्यक्रम डम्फु साँभ प्रालिले आयोजना गर्न लागेको हो । कार्यक्रमको जानकारी दिन शनिवार आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा गायक दोडले तामाङ जातिको इतिहाससँग जोडिएको सांस्कृतिक बाजा डम्फुको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्दै नयाँ पुस्तामा यसको महत्त्वबारे सचेतना जगाउने अभियानको रूपमा डम्फु साँभ आयोजना गर्दै आएको बताए । उनले २०७५ सालमा पहिलो डम्फु साँभ आयोजना गरिएकोमा कोभिड-१९ महामारीलगायत विभिन्न कारणले निरन्तरता दिन नसकिएको जानकारी दिए । अहिले पुनः कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन लागिएको हो ।

'डम्फु' तामाङ संस्कृतिमा प्रयोग हुने र प्राचीन इतिहास बोकेको बाजा हो । तामाङ संस्कार संस्कृतिमा ताम्बाहरूले बजाउने यो

बाजा तामाङ सेलोगायत गीत संगीतमा विशेषरूपमा प्रयोग हुँदै आएको छ, गायक दोडले भने, 'तर, युवा पुस्ताले डम्फुलाई विसिँदै गएको देखिन्छ । त्यसैले उनीहरूलाई डम्फुको महत्त्वबारे जानकारी दिँदै यसको प्रयोग र संरक्षणमा सचेत गराउन डम्फु साँभको अवधारणा अधि बढाएका हौं ।'

कार्यक्रममा गायक दोड र उनको ल्लास्सो म्युजिकल ब्याण्डको लाइभ प्रस्तुति हुने आयोजकले जानकारी दिएका छन् । त्यस क्रममा विभिन्न मौलिक गीतहरूका साथमा गायक दोडका नयाँ तथा पुराना गीतहरू प्रस्तुत गरिने छ । गायिका सुमिना लो र सुनिता गोल्लेको पनि विशेष प्रस्तुति रहने जनाइएको छ ।

अपर मुस्ताङमा ४५ लाखको सेटमा 'एक्लो' 'खुस्मा' जापान र कोरियामा पनि

काठमाडौं (प्रस)- नेपाली फिचर फिल्म 'एक्लो'को टिम यतिवेला अपर मुस्ताङमा छ । साइन्स फिक्सनमा आधारित रहेर निर्माण भइरहेको चलचित्रका लागि निर्माण पक्षले अपर मुस्ताङमा करिब ४५ लाखको सेट तयार गरेर छायाङ्कन शुरू गरेको छ ।

छायाङ्कन चलचित्रमा सेट निर्माणको काम भइरहेका छन् भने चलचित्रका निर्देशक प्रदीप साही, छायाकार वावु श्रेष्ठ, हल्लिउड कलाकार जेमी बेकमलगायतको व्यस्ततालाई देखाइएको छ । कलाकार जेमी बेकम वेलायतको निर्माण साभेदारको रूपमा समेत जोडिएका हुन् ।

करिब एक हप्ता अघि काठमाडौंको भद्रकालीमा चलचित्रको शुभ मुहूर्त गरेर

ललितपुरको च्यासलमा केही दृश्य छायाङ्कन गरेर निर्माण टिम मुस्ताङ प्रस्थान गरेको थियो ।

चलचित्रका कार्यकारी निर्माता विनोद सुवेदी (क्षितिज)का अनुसार मुस्ताङमा ३० देखि ३५ दिनसम्म छायाङ्कन गरिनेछ । हाल अपर मुस्ताङको लोमान्थाङमा छायाङ्कन भइरहेको चलचित्रलाई, छुसेल, छुसाङ,

कागबेनी, जोमसोमलगायतका स्थानमा पनि छायाङ्कन गरिनेछ ।

मुस्ताङको छायाङ्कन पश्चात् भने निर्माण टिमले १५ दिनको समय तालिका मिलाएर काठमाडौंमा छायाङ्कन गर्नेछ । यो चलचित्रमा स्टारकास्टहरूको लाइन नै लागेको छ । जसमा प्रदीप खड्का, विजय लामा, सुनिल थापा, दिया पुन, बेनिशा हमाल, दिनेश डीसी,

कविता नेपाली, सुरज सिङ ठकुरी, वृचु राई, कृष्णभक्त महर्जन, विकास अधिकारी, दिग्गज खत्री, विनोदकुमार सुवेदी क्षितिज, श्रीशेष श्रेष्ठ र बाल कलाकार जेमिन श्रेष्ठ र स्योन सविक सिङलगायत वेलायती अभिनेता जेमी बेकमको अभिनय रहनेछ ।

चलचित्र एक्लोका निर्माता राजु कुमार गुरुङ, हरि श्रेष्ठ, विष्णु तामाङ, उत्सव विष्ट, भाइराजा थापा, नवीन सिवा, वागवीर पुन हुन् भने कार्यकारी निर्माता विनोद सुवेदी क्षितिज रहेका छन् । वावु श्रेष्ठको छायाङ्कन रहने यस चलचित्रमा राजु तामाङको द्वन्द्व निर्देशन, सेट डिजाइनरमा राजु पेट्टर, कला निर्देशनमा सन्तोष लामा तथा प्रोडक्सन डिजाइनरमा प्रेम खड्का रहेका छन् ।

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं - सविधान दिवसको अवसर पारे असोज ३ गतेदेखि प्रदर्शनमा आउने सिनेमा 'खुस्मा'को जापान र कोरियामा पनि प्रदर्शन हुने भएको छ । निर्माण टिमले शुक्रबार एक पोस्टर सेयर गर्दै सिनेमाको यी दुई देशको प्रदर्शन अधिकार विक्री भएको जानकारी दिएका हुन् ।

सिनेमाको जापान प्रदर्शन अधिकार खुपेटो प्रोडक्सनले किनेको हो भने कोरिया राइट्स कम्पे किनेको भन्ने निर्माण टिमले खुलाउन चाहेन । सिनेमाको गीत र टिजर रिलिज पश्चात् दर्शकमाफ हाइप उच्च बनेको छ । जसको फाइदा सिनेमाको विदेश राइटको माग बढेको निर्देशक अशोक थापा मगरले बताए । अन्य थुप्रै देशबाट सिनेमा प्रदर्शनको

कुरा भैरहेको उनले जानकारी दिए ।

एम मिडिया प्रालिको ब्यानरमा निर्माण भएको सिनेमाको लेखक पनि निर्देशन मगर हुन् । सिनेमाको निर्मातामा विर बहादुर लामा, चन्द्र बहादुर भट्टरचन, मान बहादुर धनाह मगर र बेतान मगर छन्, भने सह-निर्माता सुस्मिता बुढाथोकी हुन् । सिनेमामा दीपक बज्राचार्यको छायांकन रहेको छ ।

सिनेमामा धिरज र उपासनाका अलवा माओले गुरुङ, खड्क बहादुर पुन (खवपु), सुजाता राई, विजय सुब्बा, राज थापा काउचा, अस्तित्व भट्टरचन, संगीता थापा मगर, अरुण मगर, सारा राई, श्वेता मिश्र, विवेश मगर लगायतका कलाकारको अभिनय रहेको छ । मगर समुदायको परिवेशमा निर्माण भएको प्रेमकथामा आधारित सिनेमाले जनयुद्धको प्रभावका विच अंकुराएको प्रेमलाई पर्दामा देखाउने छ ।

रंगशाला

लामाचौर कप राष्ट्रिय भलिबल

पुलिस क्लबलाई उपाधि

■ प्रभाव संवाददाता

कास्की- पोखरामा सम्पन्न लामाचौर कप राष्ट्रिय भलिबल प्रतियोगिताको पुरुषतर्फको उपाधि विभागीय टोली नेपाल पुलिस क्लबले जितेको छ ।

लामाचौरस्थित इन्द्रराज्यलक्ष्मी माविको खेल मैदानमा आज सम्पन्न रोमाञ्चक फाइनल खेलमा अर्को विभागीय टोली एपिएफलाई ३-२ को सेटमा हराउँदै पुलिसले उपाधि चुमेको हो । पुलिस क्लब गत वर्षको उपविजेता हो । नवआदर्श सामुदायिक विकास समाजले आफ्नो वार्षिकोत्सव तथा हरितालिका तीजको अवसरमा प्रतियोगिता आयोजना गरेको थियो ।

यसअघि शुक्रबार हुने फाइनल खेल खराब प्रकाश (लाइट प्रोटेस्ट)का कारण १-१ सेटको बराबरीमा रोकिपछि आज खेलाइएको थियो । पुलिसले पहिलो सेट २५-१६को सहज जित

निकाले पनि दोस्रो सेटमा २१-२५ को हार व्यहोरेको थियो । तेस्रो सेटमा पुनःखेलमा फर्कँदै पुलिसले २५-१९ को जित हासिल गर्‍यो तर चौथो सेटमा एपिएफ खेलमा फर्कँदै २५-२२ को जित निकालेपछि खेल २-२ सेटको बराबरीमा पुगेको थियो । अन्तिम सेटसमेत निकै रोमाञ्चक बन्यो । दुवै टिमले निकै सङ्घर्ष गरे पनि अन्ततःनतिजा भने पुलिसको पक्षमा रह्यो । पुलिसले अन्तिम सेटमा १६-१४ को जित निकाल्दै उपाधि चुमेको हो । उपाधिसँगै पुलिसले नगद रूप एक लाख ५० हजार हात पारेको छ । उपविजेता एपिएफले रूप एक लाख एक सय ११ प्राप्त गर्‍यो ।

प्रतियोगितामा नेपाल पुलिस क्लबका सञ्जुविक्रम शाह सर्वोत्कृष्ट खेलाडी घोषित भए । सोही क्लबका बलराम गुरुङ उत्कृष्ट सेटर, भिम गाहा उत्कृष्ट डिफेन्डर र सफल विक उत्कृष्ट ब्लकर घोषित भए । यस्तै,

एपिएफका हेमन्त मल्ल उत्कृष्ट सर्भर, विजय थापा उत्कृष्ट स्पाइडर र पुलिस क्लबका चन्द्र कुँवर उत्कृष्ट प्रिक्शक घोषित भए । उनीहरू सबैलाई समान रूप पाँच-पाँच हजार र मेडल पुरस्कार प्रदान गरियो ।

प्रतियोगिताको महालातर्फको उपाधि भने एपिएफले उचालेको थियो । शुक्रबार सम्पन्न फाइनल खेलमा न्यु डायमण्डलाई ३-१ को सेटमा हराउँदै उपाधि चुमेको हो । पहिलो सेट २५-२३ ले हराएको एपिएफले दोस्रो सेटमा पनि २५-२३ कै जित हासिल गर्‍यो तर तेस्रो सेटमा १३-२५ को हार व्यहोरेको एपिएफले चौथो सेटमा २५-१० ले हराउँदै उपाधि चुमेको हो ।

प्रतियोगिताको महिला-पुरुष द्वैतर्फ चार-चार टिमको सहभागिता रहेको थियो । प्रतियोगिता यही भदौ १९ गतेदेखि सञ्चालन भएको थियो ।

लामाको नेतृत्वमा वादोरियो कराते डो संघ नगर कमिटी गठन

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- रमेश लामाको नेतृत्वमा नेपाल वादोरियो कराते डो संघ नागार्जुन नगर कमिटी गठन भएको छ । नागार्जुनस्थित रानीवन बुद्धचोकमा शनिवार नागार्जुन शाखा डोजो संघको भेलाले लामाको नेतृत्वमा नवौं सदस्यीय कार्यसमिति गठन गरेको हो ।

भेलाले उपाध्यक्षमा रविंला लामा, सचिवमा उमाकान्त उपाध्याय, कोषाध्यक्षमा सञ्जय लामालाई चुनेको छ । यस्तै, सदस्यमा नवराज लामा, रिनेश लामा, यादव रायमाफ्नी, रोहन पुतुवार र अजित पुतुवारलाई कार्यभार सुम्पिएको छ ।

कार्यक्रममा सहभागी खेलाडी र सिनियर प्रशिक्षक लामाले

विशेष खेल प्रदर्शन गरेका थिए । सो भेलामा प्रमुख अतिथि नेपाल वादोरियो कराते डो संघका अध्यक्ष हरिशरण केसी, विशेष अतिथि वडा नम्बर १ अध्यक्ष रामेश्वर लामा, ओलम्पियन संगीना वैद्य, सिनियर प्रशिक्षक

सञ्जय लामालगायत अन्य अतिथिको उपस्थिति थियो । कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै वडाअध्यक्ष लामाले नागार्जुन नगरभित्र रहेका बालबालकालाई लक्षित गर्दै खेल क्षेत्रमा अधि बढ्न प्रोत्साहन गर्ने प्रतिबद्धता

जनाए । '२९औं शताब्दीमा बालबालिका विभिन्न अनलाइन गेममा व्यस्त हुने गरेका छन् । शारीरिक रूपमा पनि बलियो बनाउन र स्वस्थ बनाउन यो खेललाई जोड दिनुपर्ने छ,' उनले भने ।

कोटेश्वर तेक्वान्दो डोजाड च्याम्पियन

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- कोटेश्वर तेक्वान्दो डोजाड छैटौं नेकोस राष्ट्रिय खुला तेक्वान्दो प्रतियोगितामा शनिवार टिम च्याम्पियन बनेको छ । कोटेश्वरले ८ स्वर्ण, ३ रजत र ४ कांस्य जित्यो ।

नेपाल खेलकुद महासंघ (नेकोस) अन्तर्गतको राष्ट्रिय तेक्वान्दो संघको आयोजनामा पेप्सीकोलास्थित कोटेश्वर तेक्वान्दो डोजाडमा भएको प्रतियोगितामा

सुन्दरीमाइ तेक्वान्दो डोजाड २ स्वर्ण, २ रजत र ५ कांस्यसाथ दोश्रो भयो । तेस्रो स्थानको ओम माने तेक्वान्दो डोजाडले १ स्वर्ण र ४ रजत हात पायो ।

विजेतालाई वागमती प्रदेशका पूर्व सभामुख सानुकुमार श्रेष्ठ, राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्का कार्यकारी समितिका सदस्य एकेन्द्र कुँवर, तेक्वान्दोका वरिष्ठ प्रशिक्षक नवीनकुमार श्रेष्ठ, आयोजक राष्ट्रिय तेक्वान्दो संघकी अध्यक्ष शारदा धिमालगायतले एक कार्यक्रमबीच

पुरस्कृत गरे ।

त्यसअघि एकदिने प्रतियोगिताको नेपाल खेलकुद महासंघका इन्चार्ज एवं नेकपा एमाले वागमती प्रदेश संसदीय दलका नेता जगननाथ थपलिया र नेकोसका महासचिव धर्मकुमार लामाले उद्घाटन गरेका थिए ।

प्रतियोगितामा २ सय ७५ खेलाडीले १६ स्पर्धामा प्रतिस्पर्धा गरेका तेक्वान्दोका अन्तर्राष्ट्रिय निर्णायक अशोक खड्काले जनाएका छन् ।

गाजा युद्ध १२औं महिनामा प्रवेश, युद्धविरामको सम्भावना अझै क्षीण

पेरिस- गाजामा इजरायल र हमासबीचको युद्ध शनिवार १२औं महिनामा प्रवेश गरेको छ । जारी युद्धबीच युद्धविरामका लागि इजिप्ट, अमेरिका, कतारलगायतका मुलुकले मध्यस्थता गरिरहे पनि प्यालेस्टिनी भूभागका लागि राहत वा इजरायली बन्धकहरूको रिहाइको आशाको कुनै संकेत देखिएको छैन ।

इजरायलमा रहेका कैदीहरूको बदलामा हमासद्वारा बन्धक बनाइएका बन्धकहरूलाई पनि मुक्त गर्ने युद्धविरामको सम्भावना क्षीण देखिन्छ, दुवै पक्ष आ-आफ्नो अडानमा अडिग छन् । गत अक्टोबर ७ मा इजरायलमाथि आक्रमण गरेको हमासले इजरायललाई उसको सेना पूर्णरूपमा फिर्ता बोलाउन माग गरिरहेको छ, तर इजरायली प्रधानमन्त्री बेन्जामिन नेतन्याहले गाजा-इजिप्ट सीमाको एक महत्वपूर्ण भू-भागमा सेना रानुपनमा जोड दिएका छन् ।

हमासले इजरायलको दक्षिणी क्षेत्रमा गरेको आक्रमणमा करिब एक हजार २०५ जनाको मृत्यु भएको थियो जसमध्ये अधिकांश सर्वसाधारण रहेका थिए । हमास शासित गाजामा इजरायलले गरेको जवाफी कारवाहीमा अधिकारीहरूले फण्डे ४१ हजार व्यक्ति व्यक्तिको मृत्यु भएको बताएका छन् । संयुक्त राष्ट्रसंघको मानवअधिकार कार्यालयका अनुसार मृत्यु हुनेमा अधिकांश महिला र बालबालिका रहेका छन् ।

आक्रमणका क्रममा प्यालेस्टाइनी लडाकुले कब्जामा लिएका २५१ बन्धकमध्ये ९७ जना गाजामै रहेका छन् भने ३३ जनाको मृत्यु भएको इजरायली सेनाले जनाएको छ । नोभेम्बरमा एक हप्ताको युद्धविरामको क्रममा दर्जनौं मानिसलाई अदानप्रदान गरिएको

थियो । गत आइतबार इजरायलले एक अमेरिकी-इजरायली नागरिकसहित छ जना बन्धकको शव फेला परेको घोषणा गरेपछि इजरायलमा शोक र आक्रोश छाएको थियो ।

संयुक्त राष्ट्रसंघीय प्यालेस्टिनी शरणार्थी एजेन्सी (युएनआरडब्ल्युए) का प्रमुख फिलिप लाजारिनीले शनिवार एक्समा लेखेका छन्, '११ महिनाको समय काफी हो । यसलाई अब कसैले पनि लिन सहज लिन सक्दैन । अब युद्धविराम हुनुपर्छ र मानवताको विजय हुनुपर्छ ।'

टर्कीका एक अमेरिकी कार्यकर्ताले कब्जा गरेको क्षेत्रमा इजरायली वस्तीको विरोधमा प्रदर्शन गरिरहेको पश्चिम किनारामा शुक्रबार भएको गोलीकाण्डले युद्ध अन्त्यका लागि अन्तर्राष्ट्रिय दबावलाई थप बल दिएको छ । २६ वर्षीया आइसेनर एज्जी आइगीको परिवारले उनको मृत्युको स्वतन्त्र छानबिनको माग गर्दै शनिवार उनको जीवनलाई इजरायली सेनाले अनावश्यक, गैरकानुनी र हिंसात्मकरूपमा हत्या गरेको आरोप लगाएको छ ।

संयुक्त राष्ट्रसंघीय मानवअधिकार कार्यालयले इजरायली सेनाले आइगीको टाउकोमा गोली हानेर हत्या गरेको जनाएको छ । अकाराले उनलाई 'इजरायली कब्जा क्षेत्रमा सैनिकहरू' द्वारा मारिएको बताएको छ, र राष्ट्रपति रेसेप तैयप एर्दोगानले इजरायली कार्यलाई 'बर्बरता' को रूपमा निन्दा गरेका छन् । वासिङ्टनले उनको मृत्युलाई 'दुःखद' भनेको छ र आफ्नो निकट सहयोगी इजरायललाई अनुसन्धान गर्न दबाव दिएको छ । करिब चार लाख ९० हजार मानिस बसोबास गर्ने वेस्ट बैकमा इजरायली वस्ती अन्तर्राष्ट्रिय कानूनअनुसार गैरकानुनी छन् ।

अक्टोबर ७ मा हमासको आक्रमणपछि इजरायली सेनाले सन् १९६७ मा इजरायलले कब्जा गरेको वेस्ट बैकमा ६६२ भन्दा बढी प्यालेस्टिनीको हत्या गरिसकेको प्यालेस्टिनी स्वास्थ्य मन्त्रालयले जनाएको छ । सोही अवधिमा प्यालेस्टिनी आक्रमणमा परी सुरक्षा बलका सदस्यसहित कम्तीमा २३ जना इजरायलीको मृत्यु भएको इजरायली अधिकारीहरूले बताएका छन् ।

इजरायली सेनाले वेस्ट बैकको जेनिन सहरमा १० दिनसम्म चलेको घातक आक्रमणबाट पछि हटेको दिन आइगीको मृत्यु भएको थियो । गाजा युद्धमा युद्धविरामका लागि वार्ता गर्ने विषयमा इजरायल र संयुक्त राज्य अमेरिकाबीच विवाद भएपछि जेनिनको बहिर्गमन भएको हो ।

अमेरिकी विदेशमन्त्री एन्टोनी ब्लिन्केनले विहीवार '९० प्रतिशत सहमति भएको' भन्दै इजरायल र हमासलाई सम्झौतालाई अन्तिम रूप दिन आग्रह गरेका छन् । तर, इजरायली प्रधानमन्त्री नेतन्याहले फक्स न्युजसँग कुरा गर्दै भने, 'यो नजिकको कुरा होइन ।'

अमेरिकी राष्ट्रपति जो बाइडेनले अधि सारेको प्रस्तावमा इजरायल सहमत भएको भन्दै हमासले गाजा पट्टीबाट इजरायललाई पूर्णरूपमा फिर्ता लिन माग गर्दै आएको छ । एएफपीका संवाददाताका अनुसार शुक्रबार रातभर र शनिवार बिहानै उक्त क्षेत्रमा कयौं हवाई आक्रमण र गोलाबारी भएको थियो ।

गाजाको नागरिक सुरक्षा निकाय र प्यालेस्टिनी रेड क्रिसेन्टले मध्य गाजाको नुसिरात शरणार्थी शिविर नजिकै इजरायली हवाई आक्रमणमा परी चार जनाको मृत्यु भएको जनाएको छ । नागरिक प्रतिरक्षा र एक प्रत्यक्षदर्शीका अनुसार 'बुरेज क्याम्प'को एक फ्याटालाई लक्षित गरी गरिएको हवाई आक्रमणमा अन्य चार जनाको मृत्यु भएको थियो ।

जवाबियामा इजरायली हवाई आक्रमणमा परी थप चार प्यालेस्टिनीको मृत्यु भएको नागरिक सुरक्षा अधिकारीहरूले बताएका छन् । गाजा सहरको उत्तरमा भएको हवाई आक्रमणमा परी एक महिला र एक बालकको पनि मृत्यु भएको बताइएको छ । वेस्ट लाहियाको एक आवासीय क्षेत्रमा भएको हवाई आक्रमणमा परी कम्तीमा ३३ जना प्यालेस्टिनी घाइते भएको र उनीहरूको अल अवदा, कमल अदवान र इन्डोनेसियाली अस्पतालमा उपचार भइरहेको चिकित्सकहरूले बताएका छन् । रासस/एएफपी

इजरायल-हमासबीच जारी इन्डुबाट विस्थापित भई मध्य गाजा पट्टीको देइर अल-बालाहमा बसेका प्यालेस्टिनीहरूको पाल ।

तरिबर: सिन्हा

'यागी' चक्रवातका कारण चीनमा दुई जनाको मृत्यु

चीन- दक्षिण चीनको टापु प्रान्त हाइनानमा चक्रवात (सुपर टाइफुन) यागीले निम्त्याएको भारी वर्षा र वेगवान हुरीको कारण दुई जनाको मृत्यु हुनुका साथै ९२ जना घाइते भएको स्थानीय अधिकारीहरूले शनिवार बताएका छन् ।

यागीका कारण चीनको डिंगान काउन्टीमा दुई जनाको मृत्यु भएको छ भने वेन्चाङ सहरमा शनिवार १२ जना र हाइकोउ सहरमा ८० जना घाइते भएको प्रान्तीय प्रशासनले जानकारी गराएको छ । आंघी र वर्षा कम भएपछि हाइनानमा वागीका कारण जारी गरिएको चेतावनी अन्त्य गरिएको छ भने प्रान्तभरि उद्धार कार्यहरू सुरु गरिएको थियो ।

विद्युत्का कर्मचारीहरूलाई प्रभावित घरहरूमा बिजुली पुनःस्थापना गर्न परिचालन गरिएको बताइएको छ । वर्षा र आंघीका कारण अवरुद्ध ८९ वटा सडकमध्ये ५१ वटाको सडकको मर्मत सम्भार भइरहेको जनाइएको छ । प्रभावित क्षेत्रमा रेल सेवाहरू शनिवार दिउँसो

पुनः सुरु हुने अपेक्षा गरिएको छ भने किओङ्गभ्राउ प्रान्तमा आइतबार सांक्रमात्र सेवाहरू पुनः सुरु हुने अनुमान गरिएको छ । यागीको कारण हाइकोउ माइलान अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल आज (आइतबार)सम्म बन्द रहने छ भने साय्याको फिनक्स अन्तर्राष्ट्रिय

विमानस्थलले शनिवारदेखि उडान सेवाहरू पुनः सुरु गर्ने जनाइएको छ । प्रान्तभरि १२ हजार ५०० भन्दा बढी सञ्चार स्टेसनहरू क्षतिग्रस्त भएको वेन्चाङ सहरले सञ्चार सुविधामा सबैभन्दा बढी क्षति बेहोरेको छ भने पुनःस्थापनाका लागि कर्मचारीहरू खटाएका छन् ।

शुक्रबार पहिले चीनको हाइनानमा अवतरण गरेको यागीले त्यसपछि गुआङडोङ प्रान्तलाई प्रभावित पार्दै विस्तारै भियतनाममर्तर्त मोडिएको छ । शनिवार भियतनामले तटीय क्षेत्रमा यागीबाट हुनसक्ने सम्भावित दुर्घटनाबाट सावधानी अपनाउन चेतावनी जारी गरेको छ । रासस/सिन्हा

विश्व व्यवस्थामाथि खतरा रहेको चेतावनी

लण्डन- अमेरिकी गुप्तचर निकाय (सिआइए) का निर्देशक विल बर्न्स र बेलायतको एमआई-सिक्सका प्रमुख रिचार्ड मुरले विश्व व्यवस्था शीतयुद्धपछि विश्वले नदेखेको खतरामा रहेको चेतावनी दिएका छन् ।

फाइनान्सियल टाइम्सको विचार पृष्ठमा लेखेको लेखमा दुई गुप्तचर प्रमुखले भनेका छन्, 'हामीसँग एक अर्कोभन्दा बढी विश्वसनीय वा सम्मानित सहयोगी कोही छैन । उनीहरूले मुख्यतया रूस, चीन र मध्यपूर्वबाट अभूतपूर्व खतराहरूको सामना गरिरहेको बताउँदै आफूहरूको साभेदारी महत्त्वपूर्ण हुने बताएका छन् ।

संयुक्त राज्य अमेरिका र बेलायत फेब्रुअरी २०२२ मा सुरु गरिएको रूसी आक्रमणको प्रतिरोधमा युकेनको प्रमुख वित्तीय र सैन्य समर्थकमध्ये दुई प्रमुख राष्ट्र हुन् । 'सहकार्य रहनु पहिलेभन्दा बढी महत्त्वपूर्ण छ,' लेखमा भनिएको छ, 'रूसी गुप्तचर निकायले युरोपभरि चलाएको विध्वंसको लापरवाहीपूर्ण अभियानलाई विधोल्न हामी मिलेर काम गरिरहेका छौं ।'

लेखमा 'उनीहरू (अमेरिका र बेलायत)ले उन्नत एआई र क्लाउड प्रविधिको प्रयोग अहिले कसरी गरिरहेका छन् भन्ने कुरा पनि उल्लेख गरेका छन् । पश्चिममा मुलुक र खासगरी अमेरिका र बेलायतले ती प्रविधिको सकलन गरेका तथ्यांकको

विशाल भण्डारहरू प्रयोग गरिरहेका लेखमा महत्त्वका साथ उल्लेख गरिएको छ । अमेरिकी राष्ट्रपति जो बाइडेनले बेलायती प्रधानमन्त्री केइर स्टार्मरलाई सेप्टेम्बर १३ मा वासिङ्टनमा स्वागत गर्ने कार्यक्रम तय भएको वा स्टार्मरको भ्रमणको घोषणा भएको समयमा उक्त चेतावनी आएको हो । अमेरिकी राष्ट्रपति जो बाइडेनले बेलायती प्रधानमन्त्री स्टार्मरलाई स्वागत गर्ने कार्यक्रम केही दिनअघि तय भएको थियो । हवाईट हाउसले शुक्रबार भनेको छ, 'उनीहरू

(बाइडेन र स्टार्मर)ले अन्य कुराका साथै 'युकेनलाई निरन्तर मजबुत बनाइराख्ने' र गाजामा युद्धविराम हासिल गर्ने नयाँ उपायवारे छलफल गर्ने छन् । इजरायलप्रति दुई राष्ट्रको अडान फरक-फरक रहेको समयमा यो बैठक हुन लागेको हो । युद्धग्रस्त गाजामा अन्तर्राष्ट्रिय कानुनको उल्लंघन गरी आफूले उपलब्ध गराएका हतियार प्रयोग हुनसक्ने भन्दै बेलायतले इजरायललाई ३० वटा हातहतियार निर्यात अनुमतिपत्र स्वयंन गर्ने घोषणा गरेको छ । रासस/एएफपी

वेस्ट बैकमा भएको हत्याको स्वतन्त्र छानबिन गर्न माग

जेरुसलम- वेस्ट बैकमा इजरायली वस्तीको विरोधमा प्रदर्शन गर्ने क्रममा टर्की र अमेरिकीको दोहोरो नागरिकता भएकी महिलाको गोली हानी गरिएको हत्याको परिवारले स्वतन्त्र छानबिनको माग गरेको छ ।

परिवारले इजरायली सेनाले एक महिलालाई टाउकोमा गोली हानी हत्या गरेको आरोप लगाउँदै घटनाको स्वतन्त्र छानबिनको माग गरेको छ । वेस्ट बैकको वेइटाडमा शुक्रबार भएको प्रदर्शनमा भाग लिने क्रममा २६ वर्षीय आइसेनर एज्जी आइगीको टाउकोमा गोली लागेको थियो । 'हाम्रो जीवनमा उनको उपस्थितिलाई इजरायली सेनाले अनावश्यक, गैरकानुनी र हिंसात्मकरूपमा लिएको थियो,' आइगीको परिवारले जारी गरेको विज्ञापितमा भनिएको छ । शान्तिपूर्वक न्यायका लागि आवाज उठाएकी आइसेनरको गोली लागेर मृत्यु भएको थियो ।

विज्ञापितमा भनिएको छ, 'हामी राष्ट्रपति जो बाइडेन, उपराष्ट्रपति कमला हचार्सि र विदेशमन्त्री एन्टोनी ब्लिन्केनलाई एक अमेरिकी नागरिकको गैरकानुनी हत्याको

स्वतन्त्र अनुसन्धानको आदेश दिन र दोषी पक्षहरूको पूर्ण जवाफदेहिता सुनिश्चित गर्न आह्वान गर्दछौं ।' इजरायली सेनाले प्रदर्शनका क्रममा सेनामाथि हुंगा प्रहार गर्ने र उनीहरूका लागि खतरा उत्पन्न गर्ने हिंसात्मक गतिविधिको मुख्य उक्साहटकर्तालाई आफ्नो सेनाले गोली चलाएको बताएको छ । इन्टरनेसनल सोलिडारिटी मुभमेन्ट (आइएसएम) का अनुसार आइगी आइएसएमकी सदस्य थिइन् र उनी इजरायली वस्ती विस्तारको विरोधमा वेइटाड भएको साप्ताहिक प्रदर्शनमा ऐक्यबद्धता प्रकट गर्न शुक्रबार वेइटाडमा पुगेकी थिइन् ।

हालैका वर्षहरूमा, प्यालेस्टिनी समर्थक प्रदर्शनकारीहरूले वेइटाडको छेउछाउमा साप्ताहिक विरोध प्रदर्शनहरू गर्दै आएका छन् । संयुक्त राष्ट्रसंघको मानवअधिकार कार्यालय र राफिडिया अस्पतालका अनुसार शुक्रबारको प्रदर्शनका क्रममा आइगीको टाउकोमा गोली लागेको थियो । टर्कीका राष्ट्रपति रेसेप तैयप एर्दोगानले इजरायली कारवाहीलाई 'बर्बर' भन्दै निन्दा गरेका छन् । वासिङ्टनले यसलाई 'दुःखद' घटना

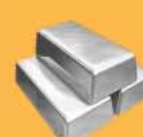
भनेको छ र आफ्नो निकट सहयोगी इजरायललाई अनुसन्धान गर्न दबाव दिएको छ । तर, उनको परिवारले भने स्वतन्त्र छानबिनका लागि माग गरेको छ ।

'आइगीको हत्याको परिस्थितिलाई ध्यानमा राख्ने इजरायली अनुसन्धान पर्याप्त छैन,' मृतक महिलाको परिवारले भनेको छ । उनको परिवारले आइगीले सधैं प्यालेस्टिनीका जनताविरुद्ध हुने हिंसा अन्त्यको वकालत गरेको बताएको छ । करिब चार लाख ९० हजार मानिस बसोबास गर्ने वेस्ट बैकमा इजरायली वस्ती अन्तर्राष्ट्रिय कानूनअनुसार गैरकानुनी छन् ।

अक्टोबर ७ मा हमासले इजरायलमाथि गरेको आक्रमणपछि गाजामा युद्ध सुरु भएपछि इजरायली सेना वा वासिन्दाहरूले वेस्ट बैकमा ६९० भन्दा बढी प्यालेस्टिनीको हत्या गरिसकेको प्यालेस्टिनी स्वास्थ्य मन्त्रालयले जनाएको छ । इजरायली अधिकारीहरूका अनुसार सोही अवधिमा प्यालेस्टाइनी आक्रमणमा सुरक्षाकर्मीसहित कम्तीमा २३ जना इजरायली मारिएका छन् । रासस/एएफपी

वर्गीकृत विज्ञापन सङ्कलन काउन्टर

पशुपति विज्ञापन सेवा- सोह्रखुटे, नयाँबजार फोन नं. ४३५७६०, ९८४१८८७७१६ ९८६६४३०१५५ । स्मार्ट सर्भिस नेपाल प्रा.लि.-सितामंगल, एयरपोर्ट, शम्भु मार्ग, फोन नं.०१२२९६६५८/९८४२३५८१५ । लोटस कम्युनिकेशन- गोगबुचोक, फोन नं. ४३६४७१ । धुवको पसल- डिल्लीबजार, फोन नं. ४४३९२०१ । Reachmond Books Shop (रोहित दाहाल)- फोन नं.४०१६३१६, महाराजगञ्ज, भाटभटेनी गेट । Yonjan Enterprise - Dhalku Bhisal Nagar, 4438217 । दत्तकाली स्टेसनरी- नयाँबसपार्क फोन नं. ९८३३९६०७४६ । सारीका स्टेसनरी पसल- फोन नं. ९८५११२९६६६ । ज्ञान्योति पुस्तक पसल बागबजार, फोन नं. ४२४००६० । विश्व स्वतन्त्र सञ्चार- सुन्धारा, फोन नं. ४२९४४९२ । निशा बुक्स एण्ड स्टेसनरी- लगनखेल, ५५३९९५७, ९८४९६२७४८९ । वीडलिक मिडिया प्रा.लि.- पुरानो बानेश्वर चोक, फोन नं. ४४९२३०९, २०९४९३२, ९८४९६०६१४ । हिमचुली स्टेसनरी- बालाजु नेपालटार, फोन नं.४३६७२४२, ९८४९४४००६३ । मलः स्टेसनरी- गढाघर टिमी, फोन नं. ६६३०७५७ । B-Tech Nepal- पुतलीसडक चोक, फोन नं.9851079417, 2297501 । HaLMx Communication - Jamal Kathmandu, 4224181, 4245457, 9841853198, (Hari Dawadi) जमलको पुनमुनी- विश्वज्योति हल हसाईडमा, बी.एण्ड वी. कम्युनिकेशन एण्ड साइबर- कलकी चोक फोन: ०१-४२७६५३०, फ्याक्स:०१-४२७७१३२२ । दाजुभाइ स्टेसनरी- सिंगलास्थान, गौशाला, फोन: ०१-४४९४६१५, ९८४९५०६१९९, ए.आर स्टेसनरी च्यासल गेट-९ ललितपुर फोन नं. ९८४९२६६६६९, हलफ्याक्स मिडिया एण्ड कम्युनिकेशन जमल, काठमाडौं सम्पर्क : ०१- ४२२४१८९, ०१- ४०१२५७७, लोटस एड मिडिया एण्ड मार्केटिङ गोगबु चोक फोन नं. ९८५१०२४३९८ र ९८६०३०६३५७, कमल स्टेसनरी, सिफल फोन नं. ९८४३२६४२३२, ०१४५८०६८ ।

राहुघाट जलविद्युत् आयोजना निर्माण सुस्त

प्रभाव संवाददाता

म्याग्दी- नेपाल विद्युत् प्राधिकरणको सहायक कम्पनी रघुगङ्गा हाइड्रोपावरद्वारा म्याग्दीमा निर्माणाधीन ४० मेगावाट क्षमताको राहुघाट जलविद्युत् आयोजनाको निर्माण कार्य सुस्ताएको छ।

भारतीय सिभिल ठेकेदार जयप्रकाश एसोसिएट्सका मजदुरहरूले समयमा पारिश्रमिक नपाउँदा म्याग्दीको बहुप्रतिक्षित राहुघाट जलविद्युत्को बाँध, सुरङ र विद्युत्गृह निर्माण कार्य सुस्ताएको हो। आयोजना प्रमुख राजबहादुर विष्टले सिभिल ठेकेदारका मजदुरहरूको आन्दोलनका कारण निर्माण कार्य प्रभावित बनेको बताए।

'केही महिनायता सिभिल ठेकेदार जेपीका मजदुरहरूले काम छोडेर जाने र भएकाले पनि कार्यस्थलमा ताला लगाएर आन्दोलन गरेका छन्' उनले भने, 'आयोजनाका तर्फबाट भुक्तानामा समस्या छैन।' निर्माण कम्पनीको आन्तरिक समस्याका कारण मजदुर तथा कर्मचारीहरूले समयमा ज्याला पाउन नसकेको आयोजना प्रमुख विष्टले बताए। जेपीका करिब सात सयजना मजदुरहरू राहुघाटमा कार्यरत छन्। सुरङ निर्माण रोकेर आन्दोलनमा उत्रिएका मजदुर र निर्माण कम्पनीका प्रतिनिधिहरूबीच शुरुवार भएको छलफलमा समयमै पारिश्रमिक दिने प्रतिवद्धता भएपछि शनिवारदेखि निर्माण कार्य सञ्चालन भएको जेपीका वरिष्ठ व्यवस्थापक राम सिंहले बताए।

हरेक महिनाको तलब अर्को महिनाको १५ तारिकमा दिने गरेको थियो। यस पटक एक महिनाको तलब भुक्तानी गर्न ढिलाइ भएकाले

इलेक्ट्रिकलस लिमिटेड (भेला)ले भारतमा निर्माण गरेका उपकरणको परीक्षण गरी आयातको प्रक्रिया अघि बढाएको छ। इलेक्ट्रोमेकानिकलतर्फको २५ प्रतिशत भौतिक प्रगति भएको छ।

कमजोर आर्थिक अवस्थाका कारण २०७२ मा पुरानो ठेकेदार आइभिएएसएलसँगको ठेक्का तोडेर कम्पनीको अवधारणा र इन्जिनियरिङ प्रक्युमेन्ट एन्ड कन्ट्र्याक्ट (इपिसी) प्रारूपमा राहुघाट जलविद्युत् आयोजना निर्माण अघि बढाइएको थियो। पहिलो कार्यतालिका र सम्झौताअनुसार आयोजना विस २०७० मा सकिनुपर्ने थियो। पहिले ३२ मेगावाटमा डिजाइन गरिएकामा पछि आठ मेगावाट बढाएर ४० मेगावाट पुऱ्याइएको हो।

रघुगङ्गा गाउँपालिका-४ दन्तमा १५ नं वडा फिँको सिमानामा १७ मिटर अग्लो र ३१ मिटर लामो अर्धजलाशययुक्त (पियारओआर) प्रविधिको बाँध र तिब्बेनीचौरमा विद्युत्गृहको संरचना निर्माण भइरहेको छ। वेनी-जोमसोम-कोरला सडकको घुमाउनेतालदेखि ११ किलोमिटर पहुँचमार्ग र एकवटा ट्रेस प्रविधिको मोटर चल्ने पुल निर्माण गरी विद्युत्गृह र बाँधलाई सिधा सडकले जोडिएको छ। आगामी साउनभित्र राहुघाटको परीक्षण उत्पादन गर्ने लक्ष्य राखिए पनि सिभिल ठेकेदार कम्पनीमा देखिएको आर्थिक संकट चुनौती बनेको छ।

सिभिलतर्फको समग्रमा भौतिक प्रगति करिब ६० प्रतिशत रहेको आयोजना प्रमुख विष्टले बताए। विस २०७६ कार्तिकमा ठेक्का सम्झौता गरेको इलेक्ट्रिकल ठेकेदार भारत हेमी

फापर फुलेको | मुस्ताडको वारागुड मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिका-४ कागबेनीको बारीमा फुलेको फापर खेती। फापर मुस्ताडको प्रमुख खाद्यबाली मध्येमा पर्छ।
तस्विर: सन्तोष गौतम/रासस

केराखेती मासेर व्यावसायिक मकै खेती

प्रभाव संवाददाता

केराखेती (मोरङ)- कोशी प्रदेशमा मकैको उत्पादनमा वृद्धि भएको छ। गतवर्ष भन्दा यस वर्ष एक लाख ६२ हजार सात सय ५३ दशमलव ९५ मेट्रिकटन धेरै मकै उत्पादन भएको कृषि विकास निर्देशनालय कोशी प्रदेशले जनाएको छ। प्रदेशमा गतवर्ष नौ लाख ७२ हजार ७३ मेट्रिकटन मकै उत्पादन भएकामा यस वर्ष ११ लाख ३४ हजार ८२६ दशमलव ९५ मेट्रिकटन उत्पादन भएको हो।

गत आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा कोशी प्रदेशको दुई लाख ८४ हजार तीन सय ४० हेक्टरमा मकैखेती गरिएको थियो भने आव २०८०/८१ मा दुई लाख ७५ हजार नौ सय ५१ हेक्टरमा मकैखेती गरिएको निर्देशनालयले जनाएको छ। क्षेत्रफल घट्दा पनि उत्पादनमा भने वृद्धि भएको देखिन्छ। अधिल्लो आवमा प्रति हेक्टर ३ दशमलव ४२ मेट्रिकटन मकै उत्पादन भएकोमा पछिल्लो वर्ष प्रति हेक्टर ४ दशमलव ११

मेट्रिकटन मकै उत्पादन भएको निर्देशनालयका प्रमुख प्रकाशकुमार डाँगीले जानकारी दिए।

उनका अनुसार प्रदेशको १४ जिल्लामध्ये सबैभन्दा कम खोटाङमा प्रति हेक्टर १ दशमलव ८३ मेट्रिकटन र सबैभन्दा धेरै भेरापामा प्रति हेक्टर ७ दशमलव ८७ मेट्रिकटन मकै उत्पादन भएको छ।

मकैको उत्पादन बढेसँगै किसान खुसी छन्। मोरङ बेलबारी १० भाउन्नेकी हिरा अधिकारीले केरा खेती मासेर व्यावसायिक मकै खेती गर्दै आएको बताइन्। उनले मौसममा डेढ विघा जमिनमा मकै खेती गरेता पनि वेमौसममा आठदेखि १० कठ्ठा जमिनमा छवर्षदेखि मकै खेती गर्दै आएको छिन्। उनले भनिन्, 'गत वर्ष सात कठ्ठा जमिनमा लगाएको मकै ९० हजारमा विक्री भयो।'

किसान अधिकारी जस्ते बेलबारी-८ राधानगरका महेन्द्र तामाङले १४ कठ्ठा जमिनमा मकै लगाउने गर्नुभएको छ। किसानको घरदैलोमै आएर व्यापारीले आकर्षक मूल्यमा मकै खरिद गर्न थालेपछि खुसी

भएको उनले बताए। खाद्यान्न बालीका रूपमा लिइने मकै बाली पछिल्लो समय तराईका जिल्लामा बाह्र महिना उत्पादन गर्न थालेसँगै नगदे बालीको रूपमा परिणत हुँदै गएको कृषि विकास निर्देशनालय कोशी प्रदेशका प्रमुख प्रकाशकुमार डाँगी बताउँछन्।

सुकैको मकैभन्दा हरियो मकै बेच्न सक्दा राम्रो आमदानी हुने गरेको उनले बताए। मकैको माग अत्यधिक रहेको छ, यसलाई फिड बनाएर बेच्न सक्दा अरु राम्रो आमदानी हुने प्रमुख डाँगी बताउँछन्। परम्परागत अन्नबालीभन्दा राम्रो आमदानी हुन थालेपछि तराई क्षेत्रमा पर्ने फापा, मोरङ र सुनसरीका किसानले व्यावसायिक रूपमा हाइब्रिड जातको मकैखेती गर्न थालेका छन्।

तराईमा विशेषगरी हाइब्रिडअन्तर्गत पर्ने पाइजियर एक्स टि, रामपुर र पहाडमा विशेषगरी उन्नत जातमा रामपुर कम्पोजिट, मनकामना, गणेश साथै स्थानीय जातका मकै रोप्ने चलन रहेको निर्देशनालयका योजना शाखा अधिकृत काजिमान प्रधानले जानकारी दिए।

पर्यटकका लागि सहज बन्दै उपल्लो मुस्ताङ

म्याग्दी- पर्यटकको सहजताका लागि उपल्लो मुस्ताङका पदमार्गमा 'साइन पोस्टिङ' र पर्यटकीयस्थलमा सूचना पाटी तथा 'होर्डिङ बोर्ड' राखिएको छ।

लोमान्थाङस्थित अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र आयोजना (एक्याप) इलाका संरक्षण कार्यालय पदमार्ग पहिचान गर्न सहयोग पुग्ने साइन पोस्टिङ, पर्यटकीय, धार्मिक, ऐतिहासिक स्थलको महत्वका विषयमा जानकारीमूलक सूचनापाटी तथा वन्यजन्तुको संरक्षणबारे सन्देशमूलक होर्डिङबोर्ड राखेको हो।

एक्याप लोमान्थाङका रेञ्जर मदन पौडेलले वारागुड मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिकाको छुसाङ, लो-धेकर दामोदरकुण्ड र लोमान्थाङ गाउँपालिकाको ४८ स्थानमा साइन पोस्टिङ, सूचना पाटी र होर्डिङ बोर्ड राखिएको जानकारी दिए। 'पर्यटकहरूले सङ्केत चिह्न हेरेर आफ्नो गन्तव्य पहिचान गरेर यात्रा गर्न सहज होस्, नहराउन र दुःख नपाउन भनेर साइनपोस्टिङ राखिएको हो,' उनले भने, 'गुफा, ताल, गुम्बा, दरवारलगायत ऐतिहासिक, प्राकृतिक, धार्मिक र पर्यटकीयस्थलको महत्व र विशेषता बुझ्नका लागि नक्सासहितको सूचनापाटी राखेका छौं।'

स्थानीयस्तरमा पाइने दुर्लभ वन्यजन्तुको संरक्षण, मानव र वन्यजन्तुको द्वन्द्व न्यूनीकरण गराउन सावधानी अपनाउन सन्देश प्रवाह गराउने र पर्यटकलाई जानकारी गराउने

उद्देश्यले हिउँचिचुवा, रातो भालु, तिब्बती अर्गेलीलगायत जनावरका बारेमा होर्डिङ बोर्ड राखिएको छ।

अग्ला, नाङ्गा र उजाड पहाड पार गरेर छरिएका मानव बस्ती तथा पर्यटकीय, धार्मिक र प्राकृतिकस्थल जाने क्रममा पर्यटकले बाटो विचार भनेको भन्दा अन्यत्र पुग्ने, घुमाउरो बाटो हिँडनुपर्ने र दुःख पाउने समस्या न्यूनीकरणका

लागि सडक र पदमार्ग छेउछाउमा 'रेन्जिङ पोल्' र साइनपोस्टिङ राखिएको एक्यापका प्रमुख प्रमोदराज रेग्मीले बताए।

उपल्लो मुस्ताङको दामोदरकुण्ड पुगेर फर्कनुभएका म्याग्दीको अन्नपूर्ण गाउँपालिका-५ का गणेश गुरुङ (सुरेन)ले उचाइ, गन्तव्यमा पुग्न लाग्ने दूरी, समय र त्यहाँको विशेषता उल्लेख भएको सूचनापाटी तथा

साइनपोस्टिङले सहज बनाएको बताए। अर्को धेरै ठाउँमा साइनपोस्टिङ, सूचनापाटी र होर्डिङ बोर्ड राख्नुपर्ने उनले बताए।

अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र (एक्याप)मा समेटिएको उपल्लो मुस्ताङमा माटोको पर्खालभित्र रहेको लोमान्थाङ बस्ती, हरेक गाउँघरका ऐतिहासिक दरवार, गुम्बा, गुफा, दामोदरकुण्डलगायत थुप्रै पर्यटकीय र धार्मिकस्थल छन्। मौलिक संस्कृति, रहनसहन, जीवनशैली र पृथक भूगोल पनि यहाँका आकर्षण हुन्। सन् २०२३ मा तीन हजार चार हजार ८४ जना विदेशी पर्यटकले उपल्लो मुस्ताङ भ्रमण गरेका थिए। विदेशीको तुलनामा पछिल्लो समय उपल्लो मुस्ताङमा आन्तरिक पर्यटकको आगमन बढेको छ।

अर्थनिर्धित क्षेत्र घोषणा भएको लोमान्थाङ, लो-धेकर दामोदरकुण्ड गाउँपालिकाको पूरै र वारागुड मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिका-३ मा पर्ने उपल्लो मुस्ताङ भ्रमण गर्न विदेशी पर्यटकले दश दिनका लागि पाँच सय अमेरिकी डलर शुल्क तिर्नुपर्छ। दश दिनभन्दा बढी भ्रमण गर्न प्रतिदिन रु ५० का दरले शुल्क तिर्नुपर्ने नियम छ।

निर्धित क्षेत्रमा बढी शुल्क तिर्नुपर्ने हुँदा पर्यटक आगमन अपेक्षित रूपमा बढ्न नसक्दा स्थानीयको जनजीवन तथा आर्थिक गतिविधि प्रभावित भएकाले निर्धित क्षेत्र हटाउन माग गरिएको लोमान्थाङ गाउँपालिकाका अध्यक्ष टाम्पिर्बु गुरुङले बताए। रासस

रोकाको 'वैकल्पिक अर्थतन्त्र' बजारमा

काठमाडौं (प्रस)- अर्थशास्त्री हरि रोकाद्वारा लिखित 'वैकल्पिक अर्थतन्त्र' बजारमा आएको छ। नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानको डबलीमा विमोचन भएसँगै उक्त पुस्तक बजारमा आएको हो। पुस्तक विमोचनपछि त्यसको समीक्षा पनि भएको थियो।

त्यस अवसरमा लेखक रोकाको राजनीतिक वृत्त, नीति निर्माता, बौद्धिक जगत् र समग्र समाजवीच नेपालको अर्थ-राजनीतिबारे वैकल्पिक बहस आवश्यक भएकाले पुस्तक तयार पारेको बताए। देशमा बहुदलीय व्यवस्था प्रारम्भभएपछि सबै क्षेत्रमा सुधार हुन्छ भन्ने ठानिएकामा यथार्थमा त्यसो हुन नसकेको र राजनीतिक स्वतन्त्रता आए पनि आर्थिक तथा सामाजिक स्वतन्त्रता मुलुकले प्राप्त गर्न नसकेको उनले बताए।

पूर्वकृषिमन्त्री एवं नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत समाजवादी) का महासचिव घनश्याम भुसालले राजनीतिक तहमा अहिलेको अर्थतन्त्रका व्यावहारिक समस्या के हुन् र त्यसको समाधान कसरी खोज्न सकिन्छ भनेर निकै कम चिन्तन हुने गरेको बताए। उद्यम नगर्ने तर मुनाफा खोजीरहने प्रवृत्तिको अन्त्य नभएसम्म समाजवाद हासिल नहुने उनले बताए।

अर्थविद् प्राध्यापक अच्युत वारलेले अर्थतन्त्रका विषयमा राजनीतिक दलहरूमा

निकै कम विमर्श हुने गरेको बताउँदै अर्थतन्त्रबारे सुझावहरू भएका व्यक्तिलाई मुलुकको अर्थतन्त्र सञ्चालनको जिम्मेवारी दिइनुपर्ने बताए। विषयगत ज्ञान नभएका व्यक्तिलाई अर्थतन्त्र जिम्मा लगाउँदा त्यसले नतिजा दिन नसकेको उनले बताए। देशमा पुँजीवाद, उदारवाद, समाजवाद अथवा साम्यवाद जे भनेपनि सबै राजनीतिक दलहरू स्वार्थकेन्द्रित र भ्रष्टाचारमा केन्द्रित भएको आरोपसमेत उनले लगाए। रोकाको पुस्तकमा नवउदारवादलाई आलोचनात्मक ढङ्गले हेरिएको प्राध्यापक वारलेले बताए।

राष्ट्रिय योजना आयोगका सदस्य गीता पौड्याल अधिकारीले नेपालको आर्थिक नीति निर्माण प्रक्रियाप्रति प्रश्न उठाए। केन्द्रमा बसेर नीति तथा कार्ययोजना बनाउने तर त्यसलाई तल्लो तहले कार्यान्वयन गर्नुपर्ने विद्यमान अवस्थाले लिखित नतिजा हासिल गर्न चुनौतीपूर्ण हुने उनले बताए।

वेला पत्रिकेशनले बजारमा ल्याएको 'वैकल्पिक अर्थतन्त्र' पुस्तकमा वैकल्पिक आर्थिक नीति, राज्य र अर्थतन्त्र, कृषिको रूपान्तरण र खाद्य सुरक्षा, भूमिसुधार, औद्योगिक नीति, मौद्रिक नीति, कर प्रणाली पुनर्संरचनालगायत विभिन्न १२ वटा शीर्षकमा अर्थ राजनीतिक विनबन्ध छन्।

अब मात्र एक क्लिकमा...

www.prabhahabonline.com

www.facebook.com/PrabhahabOnline

प्रभाव दैनिक